

MA: Képes Hiradó

Hétfő, 1938 május 9.

Táza postaköltsége a
numerar: No. 24.256-1927.

KARENTIÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej, Magyarországon egy évre 50, félévre 25, negyedévre 12,50, egy hónapra 6,50 pengő. Egyes számok az Ibusz eláruló kioszkjában.

XXI. ÉVFOLYAM. — 104. SZAM.

Feljels szerkesztő: SZASZ ENDRE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Pop-u, 5. szám. Telefon: 15-03. Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza és nem is őriz meg a szerkesztőség.

Sinaia után

A romániai magyar közvélemény örömmel állapította meg a sinaiai kisanant-értékelés követő hivatalos közleményből, hogy a három kisanant állam külügyminiszterei „egyhangilag kifejezték azt az óhajukat, hogy a Magyarországgal megkezdett tárgyalások tovább folytatódjanak a világos célkitűzéssel, hogy a Dunamedenceben megszilárduljon a bizalom és egyetértés uralma”. Mert azonfelül, hogy az általános európai béke és ennek keretében a dunavölgyi béke minden józan európai polgár szemében beteljesítésre váró óhaj, nekünk külön szívügyünk, hogy Románia, amelynek törvénytisztelő polgárai vagyunk és Magyarország, amelyhez a nemzettestvériség és anyanyelv elszakíthatatlan kötelékei fűznek, végre megértse egymást és a hasznos együttműködés feltételeit megteremtse. Nem először írjuk meg ezt s éppen azért, mert annyiszor juttattuk kifejezésre, felesleges újra bizonyítgatnunk ennek a kívánságnak őszinteségét. Azt olvassuk az „Universul”-ban, hogy most már nincs akadály annak, hogy a három állam külön-külön, közvetlenül folytatasson tárgyalásokat Magyarországgal és annak is csak örülni tudunk, ha a három kisanant-állam és Magyarország megegyezése együttesen, egyetlen jegyzőkönyvbe lerőgzítve történik meg Magyarországgal. Hiszen a jugoszláviai és csehszlovákiai magyarok sorsa éppannyira szívünkön fekszik, mint a magunké és a négy dunamenti állam végleges megbékélése éppannyira többségi, mint kisebbségi érdek.

Nem titok, hogy a kisanant-államok és Magyarország hónapok óta folytatott tárgyalásainak Magyarországi fegyverkezési egyenlőségén kívül (ami bennünket, romániai magyarokat közelről nem érint, bár nem tagadjuk, hogy szívesen látjuk a régi útközpontra letompítását) fontos része, ugyszólván gerince volt a kisebbségi kérdés. „Mikor a kisebbségi kérdést — írja a „Curentul” — Magyarország felvetette, hivatkozott a trianoni békeszerződés 47. pontjára. Tökéletesen igaz, felel erre a kisanant, de ezt a szakaszt nem lehet úgy értelmezni, hogy az betekintési jogot jelentene az ország belpolitikájába. A kisanant körömszakadtáig védeni fogja azt az álláspontot, amelyet Románia a legutóbbi népszövetségi ülésen képviselt. A kisanant tagállamok azt kívánják, hogy minden állampolgár jogai tisztelgetben tartassanak, de nem fogadnak el lelkét a belpolitikában, következképpen azok a kisebbségek, akik a románok lelki eleganciájának védelmére alá helyezik magukat, jó bánásmódban fognak részesülni, azok azonban, akik azt hiszik, hogy a külföld kiváltságos elbánást tud teremteni számukra, azok extra muros (falakon kívüli) elemeknek fognak tekintetni.”

Nem kételkedünk benne, hogy a „Curentul” hivatalos álláspontot fejez ki. A „Curentul” sem zárja ki azonban, hogy a kisebbségi kérdés rendeződjék belpolitikai alapon. Akkor, amikor mi örömmel fejezzük ki a Románia és Magyarország jó kapcsolataira irányuló törekvések felett, azt a reményünket sem hallgathatjuk el, hogy a két állam viszonyának új és nyugalmasabb alapokra helyezése reánk is vissza fog hatni. Számunkra pedig nem a forma, hanem a lényeg a fontos. Abból a tényből, hogy a kormány kisebbségi ügyosztályt szervezett, megkülönböztetett hatáskörrel a miniszterelnökségen, azt következtetjük, hogy a belpolitikai rendezés első komoly lépése immár megtörtént. Ismétéljük: a lényeg, a hangsúly a rendezésen van, nem pedig azon,

Henderson nagykövet Berlinben, Newton és Lacroix Prágában tettek hivatalos lépést a csehszlovák kérdésben

Csehszlovákiának svájci alapon való átszervezését javasolták, a teljes egyenjogúság alapján — Berlinton azt kérték, hogy mérseklően lépjen közbe a szudéta-németeknél

HITLER ÉS MUSSOLINI MEGBESZÉLÉSEINEK FŐ KÉRDÉSE A DUNAMEDENCE HELYZETE

(PRAGA, május 7.) Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök szombaton fogadta Newton angol és Lacroix francia követet.

Berlini hír szerint Sir Neville Henderson, berlini angol nagykövet szombaton reggel látogatást tett a német külügyminisztériumban s tanácskozási folytatott Wörmann német külügyi államtitkárral. Az angol nagykövet felvilágosításokat adott a német kormánynak arról a lépésről, amelyet az angol kormány Prágában tett a csehszlovákiai német kisebbségi kérdés bekés megoldása érdekében.

(LONDON, május 7.) Az angol sajtó jelentése szerint Newton angol követ és Lacroix francia követ barátságos tanács alakjában hívták fel a csehszlovák politika vezetőinek figyelmét arra, hogy a kisebbségi kérdés kezelésében menjen el a legvégső határokig az ország területi épségének és felségjogainak épségben tartásával. A „Daily Herald” azt írja, hogy a két követ megsürgette, hogy a prágai kormány nemcsak jogilag, hanem tényleg, a gyakorlatban is minél előbb léptessen életbe olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják a kisebbségek teljes egyenjogúságát és azt meg is valósítják. Csehszlovákiában — írja az angol lap — olyan jogi helyzetre van szükség, hogy ne legyenek kisebbségek, hanem egyenlő jogú népcsoportok s ezek jelentékeny önkormányzatot élvezzenek, ahol az földrajzilag megvalósítható. Hangzott az angol és a francia követ, hogy kormányok nem akarnak beavatkozni Csehszlovákia belügyeibe, de szükségesnek látják, hogy a legnagyobb érdeklődéssel kísérjék a kisebbségi kérdést, mivel az Európa békéjét érinti. Nemesak tettekre, hanem nagyon gyors tettekre van szükség — írja a „Daily Herald”. A „Daily Telegraph” szerint Henderson berlini angol követ arra kérte fel a német külügyminisztériumot, használja fel minden befolyását a szudéta-németeknél, hogy békéltető magatartást tanúsítsanak a csehszlovák kormány iránt.

Megegyezés Rómában Középeurópa érdekszférákra osztása tekintetében

(Páris, május 7.) A Havas-ügynökség jelentést közöl a Rómában folyó olasz-német tárgyalásokról. Értesülése szerint, a középeurópai kérdésben a két nagyhatalom között megegyezés jött létre. A megegyezés értelmében a két állam Délkelet-Európát befolyási területekre osztotta fel és csak a számára kijelölt területen igyekszik gazdasági befolyásra. Abban is megegyeztek a két állam, hogy nem versenyeznek egymással a délkelet-európai nyersanyagok megszerzésé tekintetében. A Hitler kancellár és Mussolini közötti megbeszélések csaknem kizárólag a dunavideki befolyási kérdéséről folytak. Német körökben két nappal ezelőtt nagy feltűnést keltett Gaydának, a

hogy a magyarság hogy jut hozzá jogokhoz. Epp elég belső precedensre, — többek közt Alba-Iuliára, — hivatkozhatunk, amely a kérdés külső beavatkozás nélküli elintézésére alapot szolgáltat s ez az alap elég is nekünk. Tartjuk annyira józanoknak és okos politikusoknak az ország vezetőit, hogy belássák: a Dunamedence békéjét csak megerősítheti a belső harmónia megterem-

tése. Senki sem kifogásolhatja tehát, hogyha az utóbbi napok eseményeiből optimizmust merítünk s annak az érzésünknek adunk kifejezést, hogy Románia és Magyarország viszonyának megjavulásával egyidejűleg azok a feltételek is megteremtődnek, amelyek Románia többségi népének és kisebbségeinek helyzetét az építő munka közös érdekének felismerése alapján rendezik.

„Giornale de Italia”-ban megjelent cikke, amely Olaszország délkelet-európai igényeit hangoztatta, másrészt viszont az olaszok bizonyos fenntartásokkal fogadták Németország bizonyos terveit. Jól értesült olasz személyiségek kijelentették, hogy a német küldöttség Rómában Közép-európa vonatkozó olasz-német együttműködési tervet terjesztett elő és ez sokban emlékeztet arra az együttműködési tervre, amelyet Olaszország ajánlott fel Németországnak Etiópiában. A német és olasz szakértők között még több megbeszélésre lesz szükség a nézetek tisztázására, az elvi megegyezés azonban már létrejött.

Mussolini semlegességi nyilatkozatot tett Londonnak

A „Figaro” című párisi lap londoni tudósítója szerint, Mussolini állítólag közölte Londonnak, hogy olyan közép-európai összetűzés esetén, amelybe Anglia belesodródna, Olaszország semleges álláspontot foglalna el. Olasz részről, hír szerint, Hitler kancellárral is közölték Mussolini

erre vonatkozó álláspontját.

Párisban általános a vélemény, hogy Mussolini és Hitler megbeszélései döntő jelentőségűek a dunai helyzet kialakulására. A francia sajtó egy része reméli, hogy Mussolini az európai megnyúlás érdekében latba veti mérséklő befolyását. Az „Excelsior” hangoztatja, hogy Páris és London nem törekednek a Berlin-Róma tengely meggyengítésére, ellenkezőleg, céljuk az, hogy Berlint és Rómát is bevonják az általános európai megnyúlásra irányuló együttműködésbe.

A csehszlovákiai német agrárpárt tagjainak egy része nem csatlakozik Henleinhez

(Prága, május 7.) Prágai jelentés szerint, a csehszlovákiai német agrárpárt tagjainak egy része nem hajlandó Henlein pártjával egyesülni és újból megalakították a német agrárpártot.

Henlein Konrád közölte, hogy pártjának egymillió tagja van.

Tatarescu párisi nyilatkozata a belső harcok erélyes felszámolásáról

(Páris, május 7.) Tatarescu államtanácsos, volt miniszterelnök nyilatkozott a „Le Temps” című lap munkatársának. Örömet fejezte ki afölött, hogy magánjellegű franciaországi utazása során eszmécsere folytatható a francia politika vezetőivel és megállapíthatta, hogy a romániai belpolitikai eseményeket Párisban nagy megértéssel fogadták és a román politikai légkör teljes ismeretében értékelik. A romániai nagy politikai változás csak előszava a megvalósítás alatt levő hatalmas újjászervezési és megerősítési folyamatnak. Mint a többi államok a háború után, Románia is válságon ment át, amely azzal fenyegetett, hogy megakadályozza az államélet rendes fejlődését. Ennek a helyzetnek eredete a választási politikai rendszerben volt, amely nem tudta megvédelmezni a nemzetet a demagógok izzgatásaitól. A román nép törekvései láthatóan tekintélyjellegű reformok felé irányultak és ez elengedhetlenné vált arra, hogy ráta emeljen a bénító szervezetek útjába. A belső helyzet veszedelmekkel lett teljes a szélsőséges politikai szervezetek működése miatt s ezek kivülről importált módszerekkel és elvekkel az utóbbi időben lappangó zavart okoztak. Ezzel

a helyzettel szemben az uralkodó az ország állandó érdekeit tartva szem előtt, labozás nélkül bátor kezdeményezéssel új alkotmányt adott az országnak és ezzel gyógyulást hozott az országot aláaknázó bajok ellen s egyidőben korszerű szervezetet és nemzeti és társadalmi erősödést biztosított az országnak.

Ma már minden belső harc megszűnt. Az egész nép az uralkodó körül csoportosulva, rendben és békében látott munkához. A kormány gyors egymásutánban dolgozza ki a szerves törvényeket, amelyek az új alkotmány elvei alapján mozgásba hozzák az ország egész életét és gazdasági szervezését. Így új történelmi fejlődés korszaka kezdődött meg Romániában, a rend helyreállt a tevékenység minden területén és megindult mindenütt a munka. Külpolitikai téren Románia tovább folytatja az összes kormányai által megtartott hagyományos irányt. A francia-román barátság egyik alapeleme ennek a politikának. Románia Franciaországgal szoros együttműködésben, szövetségi és barátsági keretében tölti be továbbra is civilizatorikus, a béke és a rend fenntartására irányuló küldetését Európában közepén.

Clujon még nem kezdődött meg a zsidó állampolgárok benyújtott okmányainak felülvizsgálása

A végzések megszerkesztéséhez szükséges nyomtatványok hiánya és két járásbíró szabadságolása idézte elő a késedelmet — Transzilvániában általában kedvező végzéseket hoztak eddig a bíróságok

(Cluj, május 7.) Az ország egész területén megkezdődött az állampolgárságok felülvizsgálata. A bucaresti lapok már egymásután közlik az ország különböző részeiből beérkező jelentéseket. Mind az okmányosság, mind a csatolt területek több megyéjében már befejezés felé közeledik a felülvizsgálati eljárás s a bíróságok általában olyan végzéseket hoznak, — különösen Transzilvániában, — amelyek a felülvizsgálatra kötelezett zsidó állampolgárok jogait megerősítik.

Az elutasító végzések nagyrésze újabb bizonyító iratok beterjesztésére kötelezi az érdekelt állampolgárokat.

Munkatársunk érdeklődött a cluji járásbíró-ságban az állampolgársági felülvizsgálat ügymenete iránt. Farcas Liviu dr. vezetőjárásbíró az ügyvel kapcsolatosan azt a felvilágosítást adta, hogy a felülvizsgálatra beérkezett ügyiratok elintézéséhez még hozzá sem kezdtek. A késedelmet egyrészt az okozza, hogy a felülvizsgálatok végrehajtásával megbízott négy járásbíró közül kettő jelenleg szabadságon van, kettőt pedig a városi járásbírósról a vidéki járásbíróshoz helyezték át. Ilyen körülmények között a lecsökkenett bírói kar még a folyó ügyeket is csak nagy nehézségek árán tudja ellátni.

A másik akadályozó körülmény az, hogy a cluji járásbíróshoz még a mai napig sem érkeztek meg a végzések megszerkesztéséhez szükséges nyomtatványok,

amelyeket az igazságügyminisztérium fog a bíróságok rendelkezésére bocsátani.

Farcas dr. kijelentette, hogy a nehézségeket rövidesen kiküszöbölik és a napokban Clujon is hozzákezdnek az állampolgársági ügyek felülvizsgálatához.

A város háza által elkészített kimutatásban körülbelül 3500 cluji illetőségű zsidó állampolgár neve szerepelt, a bírósághoz azonban eddig hater ezer beadvány érkezett. Így még abban az esetben is, ha a járásbíró-ság négy bírót biz meg a felülvizsgálatok lefolytatásával, egy-egy bíróra 1500 ügydarab elintézése vár, ami meglehetősen hosszú időt vesz majd igénybe.

A járásbíróshoz beadott kérvények alapján most már meg lehet állapítani, hogy a felülvizsgálatra kötelezett cluji zsidó állampolgárok nagyrésze eleget tett a törvényes kötelezettségeknek és sikerült megszerezniük a szükséges bizonyító iratokat.

Időjárás

A bucaresti Időjárás-kutató Intézet jelentése szerint

Változó felhőzet az ország nyugati részén borulás, gyöngy dél-nyugati szél, a hőmérséklet lassan emelkedik az ország nyugati részén helyi esők.

Togal
Togal-tabletta biztos hatású mindennemű
hűvös betegségeknek,
gripa, rheuma, köszvény, úti-
idegzsába, ideg- és időjárásnál.
Togal még idült esetekben is hatásos.
42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

Naturalizált állampolgárok figyelmébe

(Cluj, május 7.) Az igazságügyminiszter még március hónapban megküldte az egyes törvényszékekhez azoknak a naturalizált állampolgároknak az ügyiratait, akiknek felvételi kérését a központi felbevezési bizottság elutasította, vagy újabb iratok benyújtását kérte tőlük. Ugyancsak az illetékes törvényszékekhez kerültek azoknak az állampolgároknak az ügyiratai is, akik 1928. december 31.-e után kérések felvételüket az állampolgári névjegyzékbe. A törvényszékek az állampolgárságok felülvizsgálatáról szóló törvény rendelkezései értelmében már március hónapban megkezdte ezeknek az ügyeknek a letárgyalását, de számos érdekeltet hiába idéztek meg a tárgyalásra, mert régebben bejelentett lakhelyük időközben megváltozott s az idézést nem lehetett kézbesíteni. A tárgyalásokat azonban tekintet nélkül a megidézett megjelenésére, megtartják. A törvényszék valamennyi tanácsa előtt folynak ilyen perek.

Május 9-én a III. tanács előtt a következő perek kerülnek tárgyalásra: 587. özv. Schwartz Izidorné, Rottmann Amália, Málóasa 15. 585. Davidovits József, Decebal 8. 568. Virág Gyula nyomdász, Verde 21. 566. Spetmann Károly, Fabrica de Zahăr. Az I. tanács előtt május 12-én, 678. Szilágyi József, 629. Grünbaum Efraim, 628. Gál Ernő, 636. Grünbaum Sándor, 627. Szentiványi Tona. Sok ilyen ügy kerül tárgyalásra közelebbre a IV. tanács előtt is: 549. Brach Richard, 645. Welsz Benjámin, 643. Berényi Rezső lakatos, 646. Tarnóczy László, 543. Balajti Adolf, 602. Özv. Stern Mártonné, 642. Lévinger Lajos, 304. Rosenfeld Zsigmond, 605. Özv. Hollander Sámuelné.

Mindazoknak, akik a fentebb megjelölt kategóriákba tartoznak, ajánlatos állampolgársági ügyük iránt a törvényszéken érdeklődni, mert tárgyalásukat, tekintet nélkül a megjelenésre, megtartják s kérésüket könnyen elutasíthatják, ha nem gondoskodnak idejében jogvédelemről.

Számos hasonló ügy kerül tárgyalásra a törvényszék II. tanácsa előtt is.

A legfőbb banktanács felfüggesztette a cluji zsidó Kishitelbank működését és elrendelte az intézet felszámolását

(Cluj, május 7.) A legfőbb banktanács átiratban közölte a cluji Kishitelbank igazgatóságával, hogy Cioran dr., a Nemzeti Bank cluji igazgatójának jelentése alapján, felfüggeszti az intézet működését és utasítja az igazgatóságot, hogy az intézet felszámolását ejtse meg. A cluji zsidó Kishitelbank, — mely a hasonlóan megszervezett kisbankok amerikai központi intézetétől — a „Joint”-tól — éppen most kapott volna jelentősebb összeget, — igen jó szolgálatot tett kisebb kölcsönöket igénylő kisembereknek, mert felekezeti különbség nélkül, mindenkinek rendelkezésére állott s elég méltányos feltételekkel folyósított pénzt.

Az intézet igazgatósága felfolyamodást jelentett be a semmitőszékhez a legfőbb banktanács határozata ellen, de ez a rendelkezések végrehajtását nem akadályozza meg s a házagpótló intézménynek egyelőre be kell szüntetnie működését.

A TÖRÖK ARANY. Az Ankara nevű török újság szerint a Törökország területén található olombányák arról nevezetesen, hogy egyúttal aranytartalmuk is. Az ankarai Bányakutató Intézet ma már a legmodernebb eljárásokkal választja ki az aranyat az olombányákból. Ennek köszönhető, hogy az aranytermelés, mely a szultánok birodalmában jóformán a semmivel volt egyenlő, Atatürk alatt egyre komolyabb méreteket ölt. Egyedül a híres Bolgardag-bánya aranytartalmát 33 tonnára becsülik, ami körülbelül ötmillió török font értékének felel meg. A szakértők azonban még vannak győződve, hogy aranytartalmú olomra fognak bukanni azokban az ország területén elszórt bányákban is, melyeknek rendszeres kiaknázása csak most veszi kezdetét. Így a modern Törökország, mely már annyi meglepetéssel szolgált a világnak, pár éven belül az aranytermelés szempontjából is kiváltságos helyzetbe kerül.

A történelemben, úgy látszik, vannak emberek, akiknek érintésére még a szürkő ólom is fénylő arannyá nemesedik. Atatürk közéjük tartozik.

Jakabffy Elemér és Kelemen Lajos — a Magyar Tudományos Akadémia tagjai

A transzilvániai magyar közélet két kiemelkedő egyéniségét érte érdemeikhez méltó kitüntetés. A Magyar Tudományos Akadémia bölcsészeti, társadalmi és történelemtudományi szakosztálya ugyanis külső-tagokká választotta Jakabffy Elemér dr.-t, a „Magyar Kisebbség” című szemle kitűnő szerkesztőjét, a kisebbségi kérdések ismerő és elismert szakértőjét. Ugyancsak külső-taggá választotta a Magyar Tudományos Akadémia Kelemen Lajost, a kiváló transzilvániai történelemtudóst, aki munkásságával örökre beírta nevét a transzilvániai magyar közművelődés történetébe.

Jakabffy Elemér irodalmi és tudományos működése nyitott könyv előttünk. Mára magyar időkben is előkelő szerepet töltött be a közéletben, képviselő, a delegáció tagja volt. A hatalomváltás után megalapítja Sulyok István s Willer József társaságában a „Magyar Kisebbség” című kisebbségpolitikai folyóiratot, 1924-ben pedig „Transzilvánia statisztikája” címen ad ki tudományos munkát. De tömegtelen publicisztikai és tudományos tanulmányainak és cikkeinek a száma és mindenikben megnyilatkozik nagyszerű jogász érzéke, hatalmas felkészültsége, vaslogikája, jellemeszlárdasága. A hagyományos magyar liberális musnak jellegzetes képviselője és ez irányította mindig közéleti és irodalmi működését. Az utóbbi években kisebbségi szakosztályt szervez és ennek magasszínvonalú előadásai mindig magukon viselik Jakabffynak, az elnöknek előkelő gondolkodásmódját, sokoldalú tájékozottságát és tárgyismeretét. Elnöki megnyitói valósággal szónoki remekművek, belső tartalommal és külső formában egyaránt. A Magyar Tudományos Akadémia kitüntetése mindenképpen arra alkalmas embert ért és a romániai magyarság a maga kitüntetésének veszi Jakabffy Elemér új tudományos rangját.

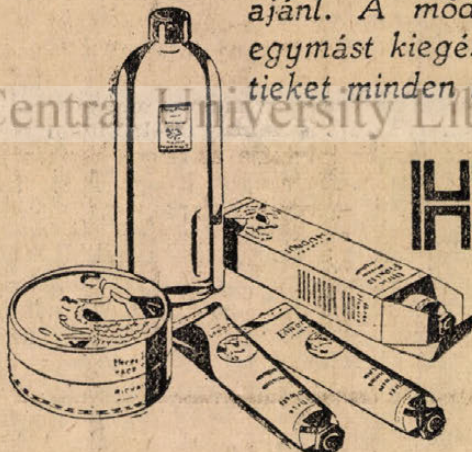
Kelemen Lajosról, a Magyar Tudományos Akadémia most megválasztott kültagjáról rövidesen írni, nem könnyű. Munkásságának terjedelme oly nagy, hogy legfőbb irodalmi és tudományos munkájának jellegét lehet vázolni. Életrajzi adataiból pedig talán a legfontosabbakat a következőkben adjuk: Nagyenyrei Kelemen Lajos 1877-ben született. A helyi egyetemen tanári diplomát szerzett. 1902–1908-ig a Muzeum Egylet levéltáránál és egyúttal az egyetemi könyvtárnál dolgozott, majd tíz esztendőig az uni-tárius kollégiumban tanított a történelmet. Azonban az egyetemi könyvtár visszaszerződött, kinevezték a levéltári osztály vezetőjének, egyben a Muzeum Egylet levéltársának. Százazrekre menő történelmi okmány kezelője volt, de nem őrizte, mint sárkány, a kincset, maga nála, hanem személyre való tekintet nélkül, minden kutatónak szíveslélekkel és legteljesebb önzetlenséggel állott rendelkezésre. Temételen becses levéltári anyagot fedezett fel és gyűjtött intézetének, e mellett ideje jutott arra, hogy a Muzeum Egyletnek több, mint másfél évtizeden át titkára legyen, képzőművészeti tanulmányokat folytasson, kutasson Transzilvánia történetében. Család- és nemzedéktani jártassága, éppúgy, mint címertani gyakorlati tudása bámulatos. Minde szakokban, de egyúttal művelődéstörténeti és legújabb időkben igen-igen értékes és fontos művészettörténeti cikkeket és tanulmányt írt folyóiratokba. Kiadta a br. Dániel-család terjedelmes okmánytárát és Hermányi Dienes József emlékiratait. Am ki tudná hirtelenében felsorolni munkásságát, melynek súlyos és becses része az, hogy az irodalmi és tudományos kutatásokban buzgó, néha csak tapogatózó kutatóknak páratlan készséggel temételen adatot bocsátott rendelkezésére. És aztán dohogott, mint Gyulai Pál, hogy neki nincs ideje, ami persze, ily munkásság mellett azt hiszem, nem is

Coak a tiszta
arcbör szép

A gyakran előforduló teinthibák és bőrtisztatlanságok megszüntetésére ajánlunk egy enyhe és mégis erősen sejtiszóvet frissítő és összehúzó hatása arctisztító készítményt: a Three Flowers Skin Tonic & Freshener-t.

Ez az arcviz egyik alkotóeleme az eredményes Three Flowers szépségápoló módszernek, amelyet Richard Hudnut — hosszú évek tapasztalatai alapján — otthon elvégezhető kezelésként ajánl. A módszer maga öt, — hatásaiban egymást kiegészítő — készítményből áll. Fentieket minden képzett szakember igazolja.

HUDNUT

Three Flowers

Szépség-ápolás

csoda. Az Irodalmi Társaság 1917-ben rendes tagjai közé választotta, irodalmi érdemei elismerésül. Pár év előtt itt járt néhai Pilsudszky marsall, a lengyelek nagy hőse és ál-

lamférfiúja, adatokat kutatva Báthory István fejedelem és lengyel királyról, Kelemen Lajos látta el értékes adatokkal és ezért lengyel állami kitüntetést kapott. (gy.)

Japán szolgálatban álló kínai rendőrök agyonlőtték egy francia misszionáriust

A kínaiak által fenyegetett városokban sorozatos letartóztatásokat fogatosítottak a japánok

(Peking, május 7.) A japán hatóságok jelentést tettek közre arról, hogy április 29-én Csingtau közelében japán szolgálatban álló ki-

nai rendőrök agyonlőtték Frederic Fourre francia misszionáriust. A rendőrök házkutatást akartak tartani a missziós állomáson, a misszionárius azonban ellenszegült, sőt négy revolverlővést adott le a rendőrségi tisztviselőkre, amire ezek, amint a jelentés mondja, jogos önvédelemből agyonlőtték. A közlemény ezután azt állítja, hogy a misszionárius Csingtau japán részről történt elfoglalásánál kihívó magatartást tanusított.

A japán hatóságok Pekingben több, mint harminc gyanús embert tartóztattak le. Csingfuban és más városokban is voltak letartóztatások.

A „Matin” című párisi lap jelentése szerint, Smirnov szovjet tengerészeti népbiztos megérkezett Keletáziába. Az utazásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Smirnov feladata hír szerint az, hogy előkészítse a keletáziái szovjet tengerészeti haderő esetleges mozgósítását.

Meghalt Goga Octavian

Szombaton délután 2 órakor hunyta le örökre szemeit a románság kiváló költője, a volt miniszterelnök — A költő-politikus változatos életútja a kisebbségi ujságírástól Románia miniszterelnöki méltóságáig

(Cluj, május 7.) Szombaton délután két óra hat perckor örök álmra hunyta le szemét Goga Octavian, az országhatárokon túl is jól ismert költő-politikus, több ízben miniszter, 1937. végén pedig Románia miniszterelnöke. Aránylag fiatalon, ötvenhétéves korában halt meg, váratlan agyszélhűdés és két napi haláltusa után. Goga Octavian élete és politikai tevékenysége annyira összeszővődött magyar vonatkozásokkal, hogy a mi számunkra is érdekes és tanulságos, változatos magasra ívelő életpályájának állomásait feleleveníteni. Annál is inkább, mert bár a magyarországi románság nemzetiségi harcaiban sokszor szembekerült a magyar közfelfogással és későbbi politikai szereplése alatt is nem egyszer jutott ellentétbe a kisebbségi magyarsággal, tárgyilagosan meg kell állapítanunk, hogy a magyar nép irányában nem egyszer voltak rokonszenves gesztusai s azzal is hálánkat érdemelte ki, hogy hosszú időt szentelt a magyar költőirás, Madách Imre remekművének „Az ember tragédiájá”-nak románra való átköltésére és mint Petőfi és Ady zsenijének törhetetlen hódolója, a két magyar költő több gyönyörű költeményét tolmácsolta művészi román fordításban.

Kisebbségi élharcos

Goga Octavian 1881-ben született Rasnariában. Középiskoláit Sibiuban és Braşovban, egyetemi tanulmányait Budapesten és Berlinben végezte. Már mint diák eljegyezte magát az irodalommal és 1902-ben Budapesten Agarbiceanuval és másokkal megalapította a „Lucaceaférul” irodalmi folyóiratot, melynek megjelenési helyét később Sibiuba helyezte át. De nemcsak irodalmi lapokat szerkesztett, hanem intenzív közírói tevékenységet fejtett ki Aradon, mert ez a város volt magyar világban a román ujságírás és általában a románszellemi élet központja. Harcos cikkeiért, a kisebbségi jogokért való sikrászállásáért nem egyszer állították bíróság elé, de Goga továbbra is megmaradt a kisebbségi román érdekek védőjének, jellegzetesen kisebbségi élharcosnak. Mint költő, hamarosan feltűnt és nemcsak a magyarországi románság elismerését, hanem a régi Románia közvéleményének tiszteletét is megszerezte. A román akadémia 1905-ben megkoszorúzta „Poezii” című verseskötetét s ettől kezdve egymásután jelentek meg versgyűjteményei. Harcolt a románok jogaiért, de megértette és megszerette a magyar irodalmat. Madách, Petőfi és Ady műfordítója volt és meleg barátság fűzte Ady Endréhez.

Nevezetes alkotása a „Domnul Notar” című színműve, amelyben egy renegát transzilvániai jegyző alakját eleveníti meg markáns színekkel. A régi Magyarország magyar közvéleménye nem vette jónéven ennek a színműnek a megszületését, de a kisebbségi sors iskolája már érthetővé tette előttünk, kisebbségi magyarok előtt azt a keserűséget, amellyel Goga a románság renegátjait ostromolta. Hiszen manapság magyar író is megírhatná a hasonlós és szervilizmus drámáját, nekünk is bőven kijutott a renegátokból.

Íróból politikus

A világháború az ökirályságban találja. A hatalomváltozás után azonban azonnal hazasiet, tagja lesz a transzilvániai kormányzótanácsnak, de utja hamarosan eltér a transzilvániai románság régi politikai pártja, a nemzeti párt útjától. Belép Avarescu néppártjába, majd kormányába, amelyben előbb a kultusz és művészeti, később a közoktatásügyi miniszteri tárcát tölti be. Avarescu második kormányában belügyminiszter, 1932-ben azonban külön pártot alakít, a nemzeti agrárpártot.

A ciuceai paktum

Már említést tettünk Goga Octaviannak Ady Endrével való költői, sőt személyes barátságáról. Ennek a barátságnak találjuk meg

magyarázatát abban, hogy megvásárolta Ady Endre ciuceai kastélyát az egykori Boncza kastélyt és az évnek nagyrészt itt töltötte. Ciuceának aztán nevezetes szerep jutott a romániai kisebbség történetében. Itt kötötte meg ugyanis 1923. októberében Avarescu néppártja és a Magyar Párt a ma is emlékeztető *ciuceai paktumot*. Történelmi távlatból nézve a dolgot, megállapíthatjuk, hogy az Avarescu pártnak választási szövetséges kellett s erre vonatkozó reményeiben nem is csalatkozott, a Magyar Párt akkori vezetői, illetve a vezetőség egyes tagjai írásban igyekeztek leszögezni az egyik jelentékeny román párttal legminimálisabb kisebbségi kívánságaikat. A választási egyezményen kívül ugyanis az Avarescu párt kötelezettséget vállalt az egyházi önkormányzat biztosítására, a kisebbségi iskolák nyilvánossági és tannyelv-megállapítási jogának elismerésére, egyes kulturális intézmények működésének engedélyezésére, a magyar nyelvi jogok biztosítására, sérelmes intézkedések revíziójára, az esküt nem tett tisztviselők ügyének rendezésére, stb. Az egyezményt olyan időben kötötték, amikor az Avarescu párt ellenében volt s az Avarescu kormány uralomra-jutása után mindjárt fel is bontották. A ciuceai paktum jelentősége tehát inkább csak elviek, felbomlása után válságot is idézett elő a Magyar Pártban, de még is ez volt az első, bár sikertelen és tapogatózó kísérlet a román-ság és magyarság megbékülése felé.

Pártvezér és miniszterelnök

Goga agrárpártja nagyobb népszerűséget nem tudott szerezni. Ezt Goga is belátta s amint annakidején Avarescu néppártja, úgy 1933. után más pártok felé kezdett orientálódni. Elfordult a régi politikai siktól, amelynek irányát kisebbségi multja determinálta és meg-egyezt a szélső jobboldali Cuza párttal s a két párt egyesüléséből alakult meg aztán a nemzeti kereszténypárt. 1937. végén a Tatarescu kormány bukása után Goga kapott megbízást a nemzeti keresztény kormány megalakítására. Legutóbbi szereplése sokkal közelebb van hozzánk, semhogy szükséges volna részletezni. Mint tudjuk, Goga nem tudta keresztülvinni célkitűzéseit, lemondott s azután meg-alakult a Cristea Miron kormány, Goga pedig teljesen visszavonult a politikai működéstől.

Bizonyos, hogy azok a rendkívüli izgalmak, amelyeknek másfél hónapos miniszterelnöksége alatt óhatatlanul ki volt téve, nagyban hozzájárultak egészségének aláadásához és ahhoz, hogy most egyszerre összeroppant.

Betegsége és halála

Goga Octavian csütörtökön este kapta azt a végzetes rohamot, amely már az első pillanatban is halálosnak látszott. Betegségének híre országsszerte nagy megdöbbenést keltett, mert a román közvélemény, ha politikáját nem is tette magáévá, de költészetét és multbeli politikai szerepét mindig nagy megbecsüléssel kísérte. Goga ugyanis minden kitüntetést megkapott, ami kiemelkedő egyéniséget meg-illette. Tagja volt a Tudományos Akadémiának, a cluji egyetem díszdoktorává avatta,

NE FELEJTSE EL SOHA!

Nem létezik jobb, mint a

1934-ben neki ítéltek a nemzeti költészet nagydíjat, elnöke volt a román írók egyesületének, kinevezték a cluji egyetem tanárának, külön tanszéket kapott, a nemzeti kultúra katedráját.

Semmi sem mutatja jobban a román közéletben való előkelő helyét, minthogy Colan görögkeleti püspök, a mostani kultuszminiszter elsőnek sietett Goga Octavian halálos ágyához és adta fej neki az utolsó kenetet. Goga Octavian temetéséről eddig még nem történt intézkedés, de bizonyos, hogy a végtisztesség méltó lesz ahhoz a fontos szerephez, amit a román közéletben betöltött.

Május 10.-ikét nagy fénnel ünneplik meg országsszerte

(BUCURESTI, május 7.) Május 10.-én hajnalban huszonegy ágyulövés hívja fel a főváros lakóinak figyelmét a nap ünnepi jellegére. Tíz órakor a cetoceni palota előtt istentisztelet lesz az uralkodó részvételével. Öfelségének a királyi palotából való elindulását százegy ágyulövessel jelzik. A csapatok tízenegy órakor vonulnak el az uralkodó előtt. Este nyolc órakor katonai zenekarok játszanak a főváros kertjeiben és közterein és este kilenc órakor fáklyás felvonulás lesz. Az ország összes templomaiban május 10.-én délelőtt tíz órakor istentiszteletet tartanak a helyi hatóságok részvételével.

Hétfőn hirdet ítéletet az esküdtszék a Lazar Ilie dr. volt képviselő elleni merénylet ügyében

(Oradea, május 7.) Annakidején sokat foglalkoztak a lapok a véres összetűzéssel, amely a sighetri rendőrség közegei és a volt nemzeti-parasztpárt tagjainak egy tüntető csoportja között zajlott le 1935. október 11-ikén. Az összetűzés során Stan Vasile közrendőr revolverével dr. Lazar Ilie volt nemzeti párti képviselőt is megsebesítette. Az ügyben eljárás indult, de a vizsgálat olyan hosszúra nyúlt, hogy csak szombaton tarthatta meg a főtárgyalást az oradeai esküdtszék. Az ügyben több, mint száz tanút idéztek be.

Az emberölési kísérlettel vádolt Stan közrendőr kihallgatása során elmondotta, hogy revolverét akkor emelte lövésre, amikor látta, hogy Lazar Ilie dr. megtámadja a kirendelt karhatalmi készséget vezénylő rendőrtisztet. Hangoztatta, hogy nem volt szándékában megsebesíteni Lazar dr.-t és nem tudja, hogyan találta el a levegőbe irányított lövés.

A rendőr kihallgatása után a vád és a védelem tanuainak kihallgatására, majd a perbeszédre került a sor. Az érdekes perben csak hétfőn hirdet ítéletet az esküdtszék.

Új támadásba kezdtek a nemzetiek a tengerparton

(Salamanca, május 7.) A spanyol nemzeti csapatok a Földközi-tenger partján újabb támadásba kezdtek. Hivatalos jelentés szerint, a castelloni szakaszon a nemzetiek az egész vonalon előrenyomulnak. A támadás a rossz idő ellenére is gyorsan előre halad. A köztársaságiak nagy veszteségeket szenvedtek. A morellai szakaszon a nemzetiek elfoglalták Cinotorre községet és előőrseik már a községen túl tizenkét kilométerre nyomultak előre, fontos állásokat foglalva el.

A Havas-ügynökség londoni jelentése szerint Franco tábornok londoni megbízottja, Alba herceg, visszatámasztotta Angliának közvetítésre vonatkozó előterjesztését. Franco tábornok hangoztatta, hogy a spanyol polgárháború eldöntése a fegyverek dölga.

6 futórózsát

a legmodernebb folyton virágzó angol fajokból New Dawn és Blaze

100.— lejért

előre fizetés vagy utánvétel ellenében, portómentesen bármely postaállomásra szállítunk

AMBROS, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA

Sztojadinovics hazaérkezett

(Belgrád, május 7.) Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter Sinaiból jövet, pénteken este visszaérkezett Belgrádba. Az állomáson a jugoszláv kormány tagjai s a belgrádi román és csehszlovák követségek személyzete fogadta. Sztojadinovic a határról Petrescu Comnen román külügyminiszternek táviratban köszönte meg a román nép részéről tapasztalt szíves vendéglátást, a baráti együttműködést.

A NÁTHALAZT-HÜLEST FEJEFJAST
feltetlen meggyógyítja **ANTINEVRALGIC**

JAWOL

Székfoglalásnál AMIC biztosan meghiúsít

**Árulásért állítják
katonai törvényszék elé
Corneliu Z. Codreanu**

A vád két súlyos deliktumra támaszkodik: nemzetvédelmi okmányok eltűntetésére és az állami intézményeknél fenntartott kémiszolgálatra — Az új büntető törvénykönyv 191. szakaszának 1. és 2. pontjait alkalmazzák Codreanu-ra

(BUCURESTI, május 7.) A II. hadtest katonai ügyészsége befejezte a vizsgálatot Corneliu Codreanu ügyében. A légiónárius mozgalom vezérét az állam biztonságát érintő okmányok megszerzése után elkövetett áruslásért állítják a katonai törvényszék elé. A katonai törvényszék ügyészségnek vádiratából kiderül, hogy Corneliu Z. Codreanu fővárosi lakásán, amely egyben a volt vassárda otthona is, nagymennyiségű bűzanyagot találtak úgy az ő személyes politikai tevékenységére, mint az általa vezetett mozgalom megszervezésére és tevékenységére vonatkozólag. Megállapították, hogy kiterjedt politikai szervezet működött Corneliu Z. Codreanu vezetése alatt s ennek központja a bucuresti Zöld Házban és a Strada Gutenberg 3. számú házban volt. A felfedezett anyag átvizsgálásánál pontosan megállapították a légiónárius szervezet titkos jellegét. A titkos rendszer alapjai a sejtek voltak s ezeket kommunista

rendszer alapján szervezték meg az ifjúság soraiból, a kommunistákat utánzó módszer segítségével. Mindez világosan kitűnik a vizsgálat rendjén talált okmányokból. Az egyik, „a légiónáriusok barátai” név alatt működő titkos szervezet összeesküvő jellegű volt. A tagokat számokkal jelölték meg és nem is ismerték egymást. A volt vasmárcs 1933-ban történt feloszlata után Codreanu egy pillanatra sem szűnt meg folytatni a feloszlátott szervezet tevékenységét, noha szervezetét az állam biztonságára való veszélyesség miatt oszlatták fel és a „mindent a hazáért” párt 1934 december 10-iki feloszlata után sem szüntette be működését a vasmárcs, hanem azt más szervezetek álarca alatt folytatta. Ezt magától Codreanutól származó okmányok bizonyítják.

A katonai ügyészség vádirata ezután felsorolja a vádiratot alátámasztó okmányokat.

Két felforgató jellegű szervezet

Megállapították, hogy két, párhuzamos szervezet működött. Az egyik választáspolitikai jellegű volt. A rangfokozatban sorra következtek a *sejtfőnök, a járási főnök, a megyei főnök és végül a pártfőnök*. Ezzel párhuzamosan működött egy másik szervezet, a „*Mihály arkangyal*” elnevezés alatt s ettől kapták a *vassgárda* tagjai a *légiónárius* nevet. A *vassgárda* rangfokozatai voltak: *légiónárius* tag, kiképző *légiónárius*, *segédparancsnok*, *légiónárius parancsnok*, a *légiós szénátusának tagja, végül a légió parancsnoka*. A politikai párt vezére az elhunyt *Cantacuzino* tábornok volt, míg a *légiót* *Corneliu Z. Codreanu* vezette. A politikai párt vezetői is az ő parancsnoksága alatt állottak. Mindez kitűnik a két párhuzamos szervezet működéséből és az egész lefoglalt levelezésből. Bebizonyosodott, hogy *Codreanu* ezekben a szervezetekben titkos, törvénytelen összeesküvő tevékenységet fejtett ki. Kémszolgálatot tartott fenn az összes állami intézményeknél, különösképpen a nagyzvezérkarnál, az állambiztonsági hivatalnál, az államrendőrségnél, stb. Ennek az információs szolgálatnak titkos jellege volt és levelezéseikben titkos írást használtak. *Corneliu Codreanu* félkatonai alakulatokat állított fel, bár ilyenek szervezését az ország törvényei tiltják. Az ország különböző részeiben ezredeket, csoportokat, stb. állítottak fel az ország iránti rosszakarattal s katonai fegyvellemmel. Ezeknek a szervezeteknek *terrorista céljuk volt*, ahogyan *terrorista célja volt a vassgárda egész felkészülésének*. A mozgalom felforgató és összeesküvő jellege kitűnik abból, hogy *fegyvereket halmoztak fel*, továbbá az énekek szövegeiből, az eskü formulából, a lövés és katonai gyakorlatokból, a politikusok listákra tételéből és a katonai ügyész vádiratában felsorakoztatott egész anyagból.

Allamesinyt tervezték

A napvilágra került tényekből és okmányokból nyilvánvaló, hogy *Corneliu Codreanu* tevékenysége veszedelmet jelentett az állam biztonságára és drútlát az állam felsőbb érdekei ellen. A dolgoknak ez az állása rendkívül súlyos jellegű

és kétségtelenül egy államcsíny sikere érdekében akart eszköz lenni.

Az árulás két dokumentuma

Corneliu Z. Codreanu áruló tevékenysége két tényből tűnik ki. Az állam biztonságára és a nemzet védelmére vonatkozó okmányok megszerzéséből és a legjelentősebb állami intézményeknél fenntartott hírszerzési szolgálat tényből.

Az ügyeszi vádirat ezután tizenhárom tényt sorol fel, amelyből ez a két vádpont nyilvánvalóvá válik.

Felsoroja a vádirat Codreanu-nak ügynökelhez küldött különböző rendelethez s hangoztatja, hogy egyetlen politikai párt sem tarthat fenn az állam biztonsága és a hadseregre vonatkozó információs szolgálatot. Ezeknek a hírszerzőknek beszervezése mutatja a mozgalom összeesküvő és terrorista jellegét és arra semmiféle lehetséges

A gyengeség problémája

Az orvostudomány, mint minden téren, úgy a férfigyengeség kezelésének terén is erős haladást mutat fel.

Sok izgató szer hatott egy egyedüli alkalommal, de a szervezet nyomottságán nem tudott segíteni és képtelen volt a felfrissítésre.

Azonban mást kerestek: egy oly szert, mely azáltal, hogy új erőt tud adni, közvetve hasson a nemi neuraszténia okaira. Ezen sajátságok bennefoglatlatnak a RETON-tablettákban.

A RETON-t a következőképpen kell bevenni: naponta három tablettát, három héten át és ezután egy nyolc-tíznapos szünet következik.

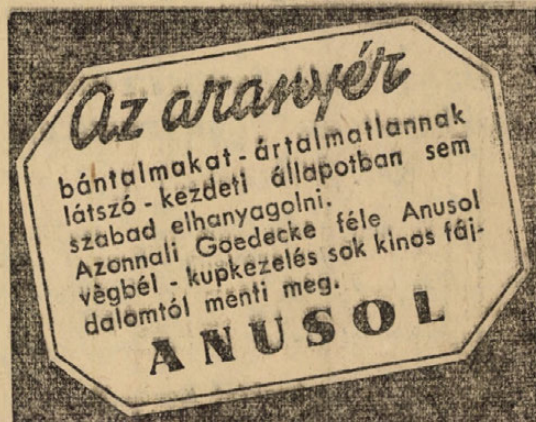
Egy RETON-tubus 25 tablettát tartalmaz, azaz egy nyolcnapos kúrára elegendő.
A RETON-tabletták használatát mindenki megengedheti magának, mivel leszállított ára tubusonként 93 lej.

magyarázatot sem lehet elképzelni.

A vádirat a Codreanu által elkövetett cselekedetek büntetőjogi minősítésével foglalkozik, és megállapítja, hogy Codreanu ellen fontos bizonyítékok vannak az állam biztonságára vonatkozó okmányok illetéktelen módon való megszerzéséért és birtokban tartásáért és ezért a vádlottat a büntető törvénykönyv 191-ik szakaszának 1. és 2. pontjai alapján vonják felelősségre.

A halálbüntetés alkalmazásáról
értekezletet tartottak

Pénteken az igazságügyminisztériumban *Dinu Simion* vezértitkár elnökletével ülést tartott a II. Károly büntetőtörvénykönyvnek az új alkotmány szellemével való összhangba hozására alakult bi-

zottság. A bizottság legközelebbi ülését szerdán, május 11-ikén tartja s ez alkalommal kizárólag csak az esküdtszéket helyettesítő bírói hatóság s a halálbüntetés kérdésével foglalkozik.

Osztályonként külön épületben kezdte meg ismét a tanítást a ditraui róm. kat. iskola

(*Ditrau, május 7.*) A tanügyi hatóságok által átvett ditraui róm. kat. elemi iskola ügyében újabb fejlemények történtek. A nemzetnevelésiügyi minisztérium ugyanis úgy rendelkezett, hogy az épületben lévő butorokat ki kell adni az iskolafenntartó hatóságoknak s a felekezeti iskola bármely épületben tovább folytathatja működését, akár olyan formában is, hogy az egyes osztályokat külön-külön épületbe helyezik el.

Szerdán *Chele* tanfelügyelő megjelent a községben s olyan egyezséget akart kötni az egyházzal, hogy az iskolaépület három osztályában a felkezelői, három osztályában pedig az állami iskola működjék tovább s ezzel szemben a felszerelés maradjon a helyén. Az egyház ebbe nem ment bele, ragaszkodott a miniszteri rendelet végrehajtásához. A felszerelést azonban a tanfelügyelő nem adta ki s az iskolafenntartó hatóság kénytelen volt táviratilag azonnali intézkedést kérni a nemzetnevelésügyi minisztériumtól. Másnap meg is jött a távirati rendelkezés és ennek alapján kiadták az iskola felszerelését és butorait. A róm. kat. iskola ezek után a község négy épületében meg is kezdte a tanítást.

* Meghívó! A „Társadalom“ máj. 28-án (szombaton este 7 órakor a Str. Regálá 32. sz. alatti helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre ugy a rendes tagok, mint az alapító, a törzsbíró, a tiszteletbeli és állandó vendég-tagokat tisztsáttal meghívjuk. Napi-rend: 1. A megjelölt rendes tagok igazolása. 2. Elnöki megnyitó. 3. A mul. évi közgyűlés aláírt és hitelesített jegyzőkönyvének bemutatása. 4. Titkári jelentés. 5. Pénztári jelentés az 1937. évről. A vagyon-méltég és eredmény számla bemutatása. 6. Számvizsgáló bizottság jelentése és javaslata a felmentvény megadásáról Számvizsgáló bizottsági tagok kiküldése az 1938. évi számadás megvizsgálására. 7. A választmány határozatának elfogadása és jóváhagyása az egyesület tulajdonát képező telekre sz ügyében. 8. Az 1938. évi költségvetés jóváhagyása. 9. Intézkedések. Cluj, 1938. évi május hó 1-én. — Elnökség.

HIREK

Nagysikerű hangversenyt rendezett az Egyházkerületi Ref. Nőszövetség

Előkelő, nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg nagy hangversenyt a ref. theológia disztermében az Egyházkerületi Ref. Nőszövetség. A lelkes közönség minden egyes szám után valóságos tapsviharral jutalmazta az egyes számok előadói.

A műsor első számaként Kouba Paula zene-kara — Kouba Paula vezényletével — egytelmesezt játékkal Grieg „Aase halála” és „Arab tánc” című szerzeményeit adta elő. Ezután Vársárhelyi János püspök tartott magasszínű előadást a Nőszövetség munkájának jelentőségéről. Ismertette a tízéves múltira visszatérő Nőszövetség áldásos működését s köszönetet mondott a Nőszövetségnek és a rendezőségnek azért a munkáért is, amelyet a jelen hangverseny sikerének érdekében kifejtettek. Moldovan Melinda, a tehetséges fiatal énekművész Útő Mária művészi zongorakísérettel Thomas „Mignon” című operájából a Citrom-áriát és Ady-Reinitz „Örözem a szemedet” című dalát adta elő általános tetszéssel közepette. Gróf Vass Albert, a kiváló fiatal író egyik sikerült falusi témájú novelláját olvasta fel, Asztalos Judith pedig I. Szemlér Ferenc és Kiss Jenő egy-egy versét tolmácsolta kiforrott előadóművészettel. Diviaty Mária művészi tökély és könnyedséggel adta elő hegedűn Dóvák-Kreysler „Szláv tánc”-át és Kreysler „Caprice Viennois”-át. A magasszínű műsort Póczyk, Kiss Klára ötletes, nagy tetszést arató előadása, majd a ref. theológia kitűnően előadott énekszáma zárta be. A hangverseny résztvevői ezután a Királyhimnuszt énekelték el.

Az Egyházkerületi Ref. Nőszövetség minden elismerést megérdemel a kitűnően összeállított, minőségig élvezetes hangversenyt. Az estélyi közönsége egy élményszámba menő, kitűnően töltött est emlékével távozott el a ref. theológia diszterméből.

— Petrescu Comnen elutazott Genfbe. Bucurestiből jelentik: Petrescu Comnen külügyminiszter elutazott a népszövetségi tanácsülés ülésére. Távollétében Căciocov belügyminiszter helyettesíti.

— Averescu marsall külföldi útja. Bucurestiből jelentik: Averescu marsall, koronatanácsos a Simplon-expresszhez csatolt külön kocsin elhagyta az országot. A marsall az olaszországi Aquiba utazott rendes évi üdülésére. Ennek befejeztével Németországba, Kissingenbe megy s csak október folyamán tér vissza az országba.

— TÍZEDES TALÁLKOZÓ. Felkérem volt osztálytársaimat, akik a cluji felsőkereskedelmi iskola magyar tagozatán 1927-28-ban végeztek, hogy a pünkösöd másodnapján lévő találkozóink érdekében közöljék velem címüket. — Janky Sándor Cluj, Str. Andrei Ady No. 7.

— AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI FELÜLVIZSGÁLAT GYORS MEGEJTÉSÉRE UTA SITJA AZ IGASZSÁGÜGYMINISZTER A BÍRÓSÁGOKAT. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium körlevelet küldött a bíróságokhoz az állampolgárságok felülvizsgálása tekintetében. A körlevél megállapítja, hogy az állampolgárságok felülvizsgálására kötelezettek okmányainak benyújtására adott utolsó határidő lejárt s így a bíróságoknak a legnagyobb gyorsasággal hozzá kell látni az állampolgársági felülvizsgálási ügyek elintézéséhez az erre vonatkozó törvények szigorú alkalmazásával. Az elintézt ügyekről minden héten jelentést kell tenni az elintézés módjának pontos megjelölésével. A törvényesékek elnökei az egyes bíróságoktól kapott adatokat tartoznak összeállítani és azt a minisztériumhoz beterjeszteni.

— Tovább tart a brembergi bányászok sztrájkja. Sopronból jelentik: Jelentettük, hogy a Sopron közelében levő brembergi szénbánya munkásai sztrájkba léptek. Tegnap háromszáznegyven bányamunkás a munka befejezése után is a bányában maradt és a sztrájkolók száma azért is nőtt, mert amikor újabb munkásokat küldtek le a bányafenntartási munkálatok elvégzésére, ezek csatlakoztak a sztrájkolókhoz. A bányakapitányság vezetője szombaton hajnalban érkezett meg a bányához, de addig nem hajlandó tárgyalni, ameddig a bányászok az éhségstrájkot abba nem hagyják. A bányászok azt hangoztatják, hogy követelésük teljesítéséig nem adják fel a bérharcot. A bányagazgatóság azt állítja, hogy a sztrájknak politikai jellege van, mert a bányászok jól keresnek. Ezzel szemben a bányászok hangoztatják, hogy tisztán bérmozgalomról van szó.

— Elrontott gyomornál és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, émelygés, homloktájás, láz, hányás, hasmenés, vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát.

— MEGJELENT LONDONBAN SCHUSCHNIGG VOLT OSZTRÁK KANCELLAR KÖNYVEK ANGOL FORDÍTÁSA. Londonból jelentik: Most jelent meg az angol fővárosban Schuschnigg volt osztrák kancellár ismert könyve, a „Háromszor Ausztria”. Az angol fordítás címe „Adio Austria”. A kiadványt az érdeklődésbe akart lépni a volt kancellárral, de nem sikerült.

KIRÁLY JÓZSEF

uriszabó üzletét Str. N. Jorga 2 alól

Piața Unirei 22 sz. I. em. helyezte át.

— Vasdoronggal gyilkoltak meg egy bucuresti szállodással közös háztartásban élő asszonyt. Bucurestiből jelentik: Borzalmas gyilkosság történt pénteken délután Bucuresti Grivița nevű városnegyedében. Radu Ionescu, a negyed egyik kis szállodájának társ tulajdonosa jelentette a rendőrségnek, hogy rablók megölték a vele közös háztartásban élő Ana Vizitiu. A rendőrség kiszállt a Gabloveschi uca 77. számú házba s a szerényen butorozott lakásban vérbefagyva találták rá Ana Vizitiu holttestére. Ionescu előadta, hogy tegnap délből, amint hazatért lakására, élet-társát holtan találta. Amint a rendőrség megállapította, a bűntény valószínűleg az éjszaka folyamán követte el, azalatt, míg Ionescu szállodájában teljesített szolgálatot. A gyilkos egy vasdoronggal ütötte le a szerencsétlen asszonyt. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a gyilkosságot esetleg maga Radu Ionescu követte el, mivel a szomszédok vallomása szerint a férfi és az asszony között állandóan napirenden voltak a veszekedések. A nyomozás folyik.

— Életveszélyesen megkéselte feleségét, anyósát, majd saját magát, egy faképnél hagyott férj. Timisoarai tudósítónk jelenti: Véres családi dráma történt a timismegyei Ivanda községben. Balázs István harminchétféves Lenauheim községbeli molnár felkereste a faluban feleségét, aki néhány hónappal ezelőtt rossz bánásmódja miatt otthagya és vissza-költözött szüleihez. A molnár beállított felesége szüleinek házába és követelte, hogy az asszony térjen vissza hozzá. Az asszony édesanyja kijelentette, hogy leánya soha többé nem fogja átlépni az ő küszöbét. Balázs erre kést ragadott s összevissza szurkálta anyósát és feleségét. Az asszonyok ajultán terültek el a földön. Erre a molnár kétszer saját mellébe szúrta a kést. A három eszméletlen emberre néhány óra múlva találtak rá a szomszédok. Mindhármat reménytelen állapotban szállították be a timisoarai közokórházba.

!! HÉTNAPOS tavaszi gyógykúra B A I L E

Episcopescu-be

Oradea mellett

Viktória Hotelben... Lei 875
Transilvania Hotelben „ 1085
Dacia Hotelben... „ 1225

!! A hétnapos kúrán bent-fog altatni napi háromszori ételapszerinti étkezés, lakás, gyógy- vagy hullámfürdő.

Ha reumában szenved, vegye most igénybe a hétnapos kúrát, a fenti olcsó árakat május 15-től június 15-ig garantáljuk.

Kivá n a t r a o r t h. k ö s e r é t k e z é s .

— A tartalékos tisztek egyesületének helybéli csoportja közli a cluji tartalékos tisztekkel, hogy május 10-én testületileg fognak felvonulni a nemzeti ünnep alkalmából a katonai és polgári hatóságok előtt. Felhívja a tartalékos tiszteket, hogy május 10-én délelőtt fél tízenegykor teljes számban jelenjenek meg a városház előtt, innen testületileg mennek az ortodox katedrálisba, résztvesznek az istentiszteleten és annak befejezése után a felvonuláson. A tartalékos tisztek sötét ruhában és az előírt szabályszerű fővel vonulnak fel. Ez a fővel bármelyik helybéli katonai szabónál beszerezhető.

— Antal István magyar államtitkár a jobboldali köpenyegbe bujt baloldali forradalmárok ellen. Szegedről jelentik: Szegeden szombaton délelőtt nagy ünnepélyességgel avatták fel a magyarországi ellenforradalom megindulásának emlékművét. Az avatóbeszédet Antal István igazságügyi államtitkár mondta. Hangsúlyozta, hogy a jobboldali politika és a forradalom eszméje nem fér össze. Azok, akik magukat jobboldali harcosoknak tekintik, a legélesebben szembenállanak minden olyan törekvéssel, amely a politikai eszmék küzdelmét nem a törvény és az alkotmány keretei közt, hanem a rendes fejlődéstől eltérő mederben igyekezik lefolytatni. Az ilyen ember jobboldali köpenyegbe bujt baloldali és baloldali dugárut csempész be a magyar közéletbe.

* A Loteria de Stat, Colectura Oficiala, Cluj, Reg. Maria No. 46. felkéri az alábbi, a 15-ik sorsjáték 4-ik osztály huzásán nyert sorsjegyek tulajdonosait, hogy legkésőbb f. hó 14-ig bezárólag a nyereményt felvenni szíveskedjenek, mert e dátum után ezek érvénytelenekké válnak: Györfi László cím nélkül, melléksorsjegy 195890, Tocaci Iosif cím nélkül, melléksorsjegy 312950, Iuliu V. Sabau cím nélkül, melléksorsjegy 366039, Brascas cím nélkül, melléksorsjegy 195839, Rácz Eszter, Reg. Carol II., 53. szám fősorsjegy 48078, Hankovits Boldizsárné, Verde 15, fősorsjegy 16390, Nagy Gizella és Zimmerman, Reg. Maria 10, fősorsjegy 57972, László István, Someșeni fősorsjegy 67770, Ferencz Albert Grigorescu 25, fősorsjegy 24670. sz.

Textilgyár, szövőipar. Minden szakkönyv és folyóirat, minden nyelven Lepagenál Cluj. Közölje, mit kíván, milyen nyelven ért és megkapja Lepagetől a megfelelő szakjegyzéket. Cím: Lepage Cluj.

Vásároljon Zsidókórház Sorsjegyet

A

cluji Zsidókórház Egyesület tárgysorsjátéka.

Húzás 1938 május 25.

4000 sorsjegy

400 rendkívül értékes, szép nyereménytárgy.

Egy sorsjegy ára 50 lej.

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii 20.

Közvetlen árusítás az ország minden jelentősebb helyén.

— OROSZ NYELVET IS HASZNÁLNAK A BASARABIAI OROSZ LAKOSSÁG IS-TENTISZTELETEINÉL. Bucurestiből jelen-tik: A Szent Szinódus mostani tanácskozásán elhatározták, hogy a basarabiai orosz lakos-ságu egyházközösségekben a szláv nyelvet is használják az istentiszteleteknél. Megállapi-tották ugyanis, hogy a baptisták az orosz-nyelvű lakosság között nagy propagandát folytatnak és az ort. egyház ezt akarja ellen-súlyozni. A Szent Szinódus a basarabiai új egyházi könyvek beszerzésére hatszázezer lejt irányzott elő.

— Csak három kisebbségi ügyvéd jelent-kezett nyelvvizsgára Turdán. Tudósítónk je-lenti: A turdai ügyvédi kamara szombatra tüzte ki a kamara kisebbségi tagjainak nyelvvizsgáját s a vizsgára mindazok az ügy-védek idézést kaptak, akiket az ügyvédszövet-ség ismeretes terve nyelvvizsgára kötelezte. A vizsgabizottság előtt azonban csak mind-össze három vidéki ügyvéd jelent meg: Ludus községből Nagy Sándor dr. és Iara községből Tamás István dr. és Fülöp Ágoston. A turdai kisebbségi ügyvédek nem jelentkeztek nyelv-vizsgára.

— SZOMBATON VOLT ALBRECHT FŐ-HERCEG POLGÁRI ESKÜVŐJE. Budapest-ről jelentik: Albrecht főherceg szombaton délelőtti tartotta polgári esküvőjét felsőbá-nyai Boeskey Katalinnal. Az anyakönyvve-zető tisztét Szendy Károly budapesti polgár-mester látta el, mint tanuk Ugron Gábor és Khuén-Héderváry gróf szerepeltek. Az egy-házi esküvő hétfőn, május 9-én lesz Pannon-halmán.

— Aranyérnél és bédugulásnál, valamint az ezek-kei járó derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szé-dülési rohamok esetén reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Kérdezze meg orvosát.

* A Consum új száma azokkal a nagyfontosságú gazdasági és pénzügyi reformokkal foglalkozik, ame-lyeket az elmúlt héten léptetett életbe az új kormány. Részletesen ismerteti a Consum új száma a bankkor-mányzó új hitelpolitikai programját, azokat a lehe-tőségeket, amelyek az exportipar kifejllesztése és meg-teremtése körül mutatkoznak, szövegszerű magyar fordításban közli az új kamattörvényt, a kényszer-egyezségi törvény hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletét, az okirálysági kereskedelmi tör-vénykönyvnek a moratóriumra vonatkozó intézkedé-seit. Közli a Consum a CFR új szállítási rendelkezé-seit, a külkereskedelemmel kapcsolatos összes újabb intézkedéseket. Kiemeljük még a következő cikkeket: A cluj városi Villamosmű és a Sorecani szerződés-nek módosítása lehetővé teszi az áramdíjak leszállí-tását és Cluj város jövedelmeinek fokozását. A talpfat-termelés általános rendezését kéri a CFR a földmű-velésügyi minisztertől. A török kormány több román exportcikk vámját leszállította. A Consum legújabb száma közli a legfrissebb vállalati eseményeket, köz-szállításokat, cégjegyzéseket, adóügyi rendelkezéseket. Kérjen mutatóványzatot a kiadóhivataltól, Cluj, Pos-tafiók 127. (Str. Iuliu Maniu No. 3.)

— Veszedelmes tűz pusztít Episcopia-Bi-horului községben. Oradeai tudósítónk je-lenti: Szombaton délután hat órakor távhe-szélőn jelentették az oradeai tűzoltóságnak, hogy az episcopiai vasútállomás közelében ve-szedelmes tűz pusztít és több ház ég. A tűz-oltóság teljes készenléssel kivonult Episco-pia községbe és hozzákezdtek a veszedelmes tűz elfojtásához. A községben pusztító tüzről szombat estig még nem érkezett Oradeáról részletesebb jelentés.

LŐRINCZY & Co. parkettezők

legolcsóbban vállalunk új parkett lerakást, javítást és gyalulást. — Cluj, Strada Baron L. Pop 2.

* Guthy Böske tudósítása a tiranai esküvőről. A Színházi Élet új száma a világ leghíresebb magu-zinainak nivóján álló képes tudósítást közöl a tira-nai királyi esküvőről. A lap Tiranába küldött munka-társa Guthy Böske és fotoriportere László Henrik bemutatják a tiranai nagy napok legemlékezetesebb eseményeit, a káprázatos díszmagyaros esküvőt, az udvari bált és sok-sok epizódját a tiranai esküvőnek. Ebben az új számban Bethlen Margit grófnő a hét színházi eseményeiről ír kritikát, Hatvany Lili ama-rikai emlékeiről ír, Fedák Sári a Király Színházat bemutatja el Más érdekességek a Színházi Élet új számában: Gaál Franciska szobalánya hazaérkezett és elmondja hogyan él urnője Hollywoodban, egy pesti egyetemi tanár a tokiói filmgyárban, Karinthy Frigyes revüje, Megyeri Sári dusan illusztrált cikke, melyben bemutatja a Nemzetközi Vásár minden ér-dekességét, stb., stb. Ár 20 lej.

Dr. Gustin nevét
viseli az igazi Lithinés

ellenőrizze a dobozon a Dr. Gustin feliratot. Ez a legfőbb biztosítéka annak, hogy egészségét megóvja egy kellemes itallal. Azok az előnyök, amiket a

Lithinés du Dr. Gustin

használata nyújt betegnek és egészségesnek egyaránt, eme specia-litás utánoszthatatlan összetételének, valamint az alkotó anyagok tisztaságának köszönhető. A LITHINES du Dr. GUSTIN nélkülözhetetlen az összes vese — máj — bél — és ízületi megbetegedéseknél. A LITHINES du Dr. GUSTIN-nal előállított gyógyital igen izletes ivóvíz, dus szénsavtartalmu, kitűnően keverhető bármilyen itallal, különösen borral és szörpökkel, amelyeknek kitűnő ízt ad.

30 év óta sikeresen alkalmazható, évente több millió liter állítanak elő és használnak el ebből a csodálatos italból. Vezérképv. „A. G. F. R.” București, Str. Costache Bălăcescu, 23

Asszonyom,

hallotta-e,

hogy öröm a nagypiacon végigmenni, olyan színes képet nyújt most. A haragos zöld paradicsom, a halványabb saláta és a leg-halványabb karalábé között kidugja ki-váncsi fejét a piros hónapos retek. Más-hol barna gomba és fehér spárga díszleg. És a temérdek virág! Elvezethetjük a piac áldását a — szemünkkel;

hogy a spárgának 40 lej kilója. De lesz olcsóbb is, mégpedig jóval olcsóbb: az idén különösen sokan foglalkoznak spárgatermeléssel. A termelők szempont-jából jó üzletnek bizonyul, nekünk meg éppen semmi kifogásunk nincs ellene, ha a versengéssel lenyomják az árakat;

hogy megjelent a gomba is. Mindjárt há-romfélét is kínálnak a cigányasszonyok. Az üde székfűgombát, — hat lejté kerül egy kis kosárra, — a tövisgomba már valamivel drágább, ebből 8 lejté adnak egy kis kosárra való. Azonkívül nevet-séges külsejével ott pompázik a kucma-gomba is: az utóbbi különösen töltve jó: hogy szívünk egész melegevel fordulunk egy kórházi betegszoba felé, ahol lapunk kitűnő munkatársa, az ifjabb nemzedék legtehetségesebb költője, legkedvesebb pastásunk: Dsi da Jenő fekszik hosz-szu idő óta. Minden reményünk meg van arra, hogy kedves, jó kartársunk fiatal szervezete rövidesen megbirkózik a baj-jal. Már nagyon nélkülözzük őt. Hiányzik derűs lénye a szerkesztőségi komoly robot-ban és nélkülözzük benne a társaságok örökhé jókedvű, és mindig szellemes cse-vegőjét;

hogy az afrikai bennszülött törzsek között még mindig dob sző útján folynak a levelezés. A törzsfő a következő „üzleti levelet” diktálja: „Guorsan dobolja le kisasszony a következő levelet: Nyunga és Társa cégnek, Uganda. Két nappal ezelőtt közzölt dobolására válaszolva, tisztelettel dobolom...”

— A holland trónörökös nő lányának ke-resztelője. Koppenhágából jelentik: Julianna holland trónörökös nő kislányát május 12-én keresztelik meg nagy ünnepélyességgel a há-gai nagytemplomban. A keresztapáságot Li-pót belga király vállalta, de az angol uralko-dóház s a volt német uralkodóházak több tag-ját felkérték keresztszülőknek.

— Propagandaminisztériumot állít fel a magyar kormány. Budapestről jelentik: Több budapesti napilap értesülése szerint a magyar kormány elhatározta, hogy külön propagan-daminisztériumot állít fel és ennek hatáskör-rebe utalja a rádióellenőrzést, a moziellenőr-zést és a politikai jellegű közlemények ügyét. Valószínű, hogy ennek a minisztériumnak vezetőjét Antal, jelenlegi igazságügyminisz-teriumi államtitkára bízzák.

— TŰZ MORENIBEN. Bucurestiből jelentik: Szombatra virradó éjjel tűz ütött ki a Creditul Mi-nier társaság moreni petroleumfinomító telepén. Rövid időközönben három hatalmas robbanás hallat-szott s három gázolintartály robbant fel, más három pedig tűzbe borult. A lángok elborították a szénrak-tárt is. A tüzet szombaton reggelre sikerült eloltani. Az oltási munkálatoknál kétszázötven munkás műkö-dött közre. A nyomozás első adatai alapján megállá-pították, hogy a tűz gyújtogatásból származott és a tettes egy elhocsátott munkás.

CLUJ VÁROS TANACSATOL

15.468—1938. szám.

Műszaki ügyosztály

HIRDETMEY

A város tanácsa tudomására hozza az érdekeltek-nek, hogy folyó évi május hó 24-én délelőtti 11 óra-kor nyilvános árlejtést tart a város területén levő kikövezetlen utcák rendezése, kövezése és karbantar-tása végett. — A munkálatok értéke 244.000 lej.

Az árlejtést az államszámviteli törvény 83—110. szakaszainak és a Monitorul Oficial 127—1931. számá-ban közzölt módzatoknak megfelelően tartják meg.

Az árlejtésen résztvenni óhajtok a feltételekkel megegyezően, a szállítás értékének 5 százalékát kö-telesek garanciaképen letétbe helyezni. A feltételek naponta megtekinthetők 11—13 óra közt a műszaki ügyosztály Kogălniceanu ucca 4. szám (emelet) iro-dájában.

Cluj, 1938. április 29-én.

A városi tanács.

CLUJ VÁROS TANACSATOL

15.307—1938. szám.

Műszaki ügyosztály

HIRDETMEY

A város tanácsa tudomására hozza az érdekeltek-nek, hogy folyó évi május hó 24-én délelőtti 11 óra-kor nyilvános árlejtést tart a város területén levő fahidaknak az 1938—39-es költségvetési évre való ki-javítása végett, 592.914 lej értékben.

Az árlejtést az államszámviteli törvény 83—110. szakaszainak és a Monitorul Oficial 127—1931. számá-ban közzölt módzatoknak megfelelően tartják meg.

Az árlejtésen résztvenni óhajtok a feltételekkel megegyezően, a szállítás értékének 5 százalékát kö-telesek garanciaképen letétbe helyezni. A feltételek naponta megtekinthetők 11—13 óra közt a műszaki ügyosztály Kogălniceanu ucca 4. szám (emelet) iro-dájában.

Cluj, 1938. április 27-én.

A városi tanács.

KISBOJTÁR

Irtta: SZÉP ERNŐ

Félhárom tájba szemtelenkedett be az a gyerek a ruhatárba. Abba a csuda modern kávéházba, az is az idén tette le a régi hitét, ki-lökték a piros bársony diványkáit, a márványasztalkáit, nádszékeit, a csillárjait, a klasszikus kasszáját, billiárdjait, most mindenféle csikok és kockák világítják, szék, asztal, oszlop csupa érc és üveg, a földje gumi, ha bepillant az ember a taxiból, futtában azt hiszi, valami óceáni gőzös fedélzetét látja.

— Mit akarsz — az a fogd meg, aki neki-esik a vendég felöltőjének, utána toppant a gyereknek, mert az egyenesen ment a belső szárnyas üvegajtónak. Sőt már hatolt is befele a kávéházba, csak éppen hátrasomolygott.

A lankadt kövér nő, aki a pult mögött közepén ül, azé a bérlet, a két nő segítség úgy áll mellette jobbról-balról, mint a trónoló királynő mellett két udvarhölgy. A királynő még olvas ilyenkor; felkapta a fejét a gyerek után, hanem a fogd meg leintette:

— Szamárdó állat, mindenkit beenged. Most már csak hagyja, ne csináljon feltűnést — avval visszasüllyedt a felpengős borzalomba.

Odabent pedig elébe állott a gyerek egy megöszült csontbőr pincérnek, az ott vizeket szállított:

— Mondja, itt van a számadó?

— Kicsoda? — Tán egy Szamárdó nevezetű vendéget keresnek.

— A számadó, aki magoknak parancsol. Szegény öreg elhuzta a száját, a hamus szeme megfénylett mint a fekete a pohárban, ha a kiskanalat beledugják. Lenézett a vékonyan öltözött gyerekekre végig, egy cipőjén akkora repedés van, ijesztő.

— Talán a számolót érted? — tudnivaló, szakmai nyelven számolónak hívják a főpincért.

— En nem bánom, azt az embert mutassa meg, aki itt az ilyen bojtároknak parancsol.

Odacsuszott egy zsakettes jávorpali, az üzletvezető, rá az öregre:

— Mit röhög maga? s mit áll itt evvel a kölyökkel?

— Ne haragudjon Szkvarek ur — az öreg kotródott, elköhögte a nevetést.

A szép zsakett körül nézett: a gyerek is eliskolt tőle, mert észrevett valakit, aki most lépkedett föl arra hátul a souterrain lépcsőn, nagy erős frakkos alak, olyan szép haja van mint a nőknek, most gombolja az utolsót a mellényen, mire telér, a combjára löködött aranyláncot is a nadrágzszebe kanyarította, kulcsok fickándoztak a végén. A gyerek kitalálhatta hogy ez az akit ő keres.

— Maga itt a számadó ugyina?

— Mi-i vagyok én te? — az öltözöből jött a főur, most kezdődik a hivatala, még lélegzik egy kis szabadságot. — Mi kell neked? — meg is csippte derültében a proletár csemete orcáját.

— El akarnék állani magokhoz kisbojtárnak.

A főur kikapta a zsebkendőjét, olyan nevetlen nagyot talált kacagni. Mikor a kacagást lefojtotta:

— Na hát, ez osztán fejes! Kisbojtár? Az akarsz lenni?

— Hát! Amék az ujságot hurcolja az asztalokhoz. Hátba kell jelenleg magoknak.

A főur most már megbarackolta a gyereket, az olyan bátran, olyan okosan, olyan bután, oly ártatlanul mosolygott lefele az ő szemébe.

— Várjál csak, vagyis itt maradj — ellépett, szenzációs vidám pofával, először is odabókolt az első asztalkához és hajolt ujságotolni az uraknak, a gyerek irányába bökve a fejét, hogy micsoda kis vadember szabadult be Pestre. Az a csüggedt három ur mindahárom el-

nevette magát, muszáj volt; odanézték a kisbojtár-aspiráns felé, az a vén krokodil köztük, az felnyomta a félhold-pápaszemét a szemöldökére, úgy rántott egyet a fején, mint aki azt jelzi: na mi ujság? A gyerek is arra bökött a fejével és kacsintott.

Azalatt a főur föltépte a kávést a sarokból, ahol az a likörügynökkel hadakozott:

— Bocsánat, tessék jönni mérnök ur, csak percre.

Felállott az a meglágyult, zilált fejű bácsi, a lateinerből lett kávéházberlő, na mi baj?

— Tetszik tudni hogy kilöktem tegnap a délutáni ujságosiut. Mert mindig olvasott, a csirkefogó.

— Igen igen, hát nincs még másik?

— Megbízam Viktort, egész délelőtt lábalt, eddig még nem talált olyan intelligensebb jóformájú ujságost, akit beállíthatnánk. Most kérem jelentkezett nálam egy kis paraszt kölyök, tessék várni idehozom.

Amott a lépcső előtt egész kis csapat vette már körül a gyereket mint valami balesetet. Vendégek, pincérek, telefonos, süteményeslány. Az egész társaság röhögött. A gyerekekkel szemben ott állott az üzletvezető, az is úgy mulatott, a combját csapkodta.

— Csuda pota ez a kisbojtár! — evvel fordult a főpincér elébe meg a kávé elébe, mert az is közelebb császkal.

— Östehetség, tipikus östehetség! — ezen mód egy vékony zsidó orvos lelkendezett, akinek a válságát a zakkó jobboldalára került szivarzseb ordította. — Hát nem kár ezér a remek magyar fajtáér?

Másik lelkes ur, rádióbizományos, a gyerek elé lépett, megfogta az állát atyásan:

— Milyen megyéből jöttél kisöreg?

Harmadik vendég, papirkereskedő, ugyanakkor korhely hanggal kiabált oda neki:

— Halljunk egy jó pusztai nótát! — Es körüladiadmaskodott: — Minálunk Hevesbe könyörgöm legalább száz nótát tud már az ilyen kis disznópásztor!

— Egy kis csöndet uraim ha szabad — az üzletvezető elfogta a gyerek karját, a kávé elébe állította, közbe a főurnak fordult:

— Mondja Solcz, ne próbáljuk meg ezt a kis klapacet? Olyan betyár esze van, olyan vicces kedves klapac, attrakció lesz. — Es a kávésnak is melegen beajánlotta: — Tanyasi gyerek, tisztelettel; mond meg a mérnök urnak mi akarsz lenni az üzletben?

A gyerek fölfebb vetette a fejét, fölcsendítette a szíve szándékát:

— Kezét csókolom kisbojtár! Szegődtesenek!

A kávésnak még az apró felső műfogai is kilátszottak, olyan egész lelkéből mosolyodott el.

— Hogy hinak?

— Balázs.

— Es hány éves vagy?

— Tizenhárom, többi a papoké.

— Olvasni tudsz?

— Csak pézt nem mer az nincs.

Üzletvezető, főur, pincérek úgy néztek nevetés közt a kávésrá: nahát mit szól, nincs igazunk?

Az lett a vége, a kicsi parasztot fölvetette a főur, rögtön küldte le a souterrain lépcsőjén, adjanak neki kávé kiilit. Azután adott a telefonosnak annyi pénzt, vigye el holnap reggel a gyereket a Dob uccába, vagyen neki spencert, nadragot, cipőt.

Estefele mikor a nép fogyatkozott, a főur leszállott a souterrain foglyához, lehozatta az egész bel- és külföldi sajtót, ő maga személyesen vezette be a gyereket az ujságos tudományba.

Három nap mulva csudálni kellett már a kisbojtárt, hogy kezdte kiismerni azt a kávéházi világot. Hogy tudott ott teremni a triss vendég asztalánál, hogy tudta a törzsvendég melyik milyen estilapot áhit legelőszörre, shogy mely esti vendégeknek kell a reggeli lapokat is oda-tenni, sőt ki mellé a német lapot is, vagy angol, franciát, esetleg olaszt. Hogy tanul belé, hogy véletlenül elébe bukkanjon köszönni a távozó vendégnek, aki még nem adott neki tizfőlért, meg hogy lesi már meg a divatlapot bujó

SERRAVALLO
KINA BORA VASSAL.

Erősítőszert gyengékedőknek, vrszegényeknek és lábadozóknak.

Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.

KITÜNŐ IZÉ.

Több, mint 10.000 orvosi bizonyítvány.

J. Serravallo - Trieste (Barcola)

Kapható a gyógyszerárakban és drogériákban.

hölgyet, mikor az a drága szép lapot ügyesen az ölébe tett pellerinbe akarja pólyálni, s pardon szabad? — kiáltással a divatlapért nyulni, mintha sürgősen más hölgynek kéne odaadni. Egy hét alatt a legtokéletesebb pesti ujságos lett a me-zők gyermekéből; nyolcadik nap, vasárnap öt pengő keresettel vonult haza éjszakai három óra-kor a Józsefváros mélységeibe.

Egypár hét mulva pedig behatol egy dél-után egy nagydarab tászkás uriember, dr. Tánk ügyvéd, itt van iroda után gázolnivalója, valami tönkremenő kisebb gyároson. Azt várja ide. A kisbojtár, t. i. annak neveztek a kávéház min-dennpos látogatói, oda penderül a kisbojtár a három estilappal az ügyvéd elébe, s megkérdi amint dukál:

— Más lapot nem tetszik parancsolni?

Dr. Tánk megnézi a gyereket:

— Te, hol láttalak én téged? Nem te voltál a Boráros kávéházban a nyáron? Te vagy az Iván, ugy-e!

— Jaj drága doktor ur, most ismerem meg. En vagyok kérem szépen, hát hogyne. De na-gyon szépen kérem, ne tessék itt szólni, hogy onnan tetszik ismerni.

— Mért szólnék bolond. Es mi baj lenne ha szólnék.

— Csak az, tetszik tudni, megmondom.

Hát hogy a Boráros-kávéház tönkrement szeptemberben. Es Iván mint ujságos nem tudott elhelyezkedni. Segíteni kell az apját, aki kazánkovács, nincs munkája, és még beteg is. Elment tennispályára labdaszedőnek, ott ugrált decemberig, de az nem is kereset. Azután eljárt diót törni a fűszerezekhez, pályaudvarra koffert elkérni, kosarat hordani kofáknak, mindent próbált; most tavaszon összebratyizott egy kubikos gyerekekkel, az elvitte téglát hordani házépítés-nél, az se kenyér, pedig milyen nehéz. Attól a falusi gyerektől eltanulta a paraszt beszédét meg mindentéle mesélést kapott attól a szegény parasztok felől, úgy találta ki, hogy beállt ide mint tanyasi gyerek és úgy mintha most jött volna fel Pestre gyalog egyedül, élnivalóért. Es azt mondta, hogy kisbojtárnak szeretne elállni a kávéházba a pásztorok mellé, ilyen hülyének kellett csinálni magát. De ő tudta, hogy az lesz az ő szerencséje, ha röhögni tognak rajta.

— Mert tessék elhinni doktor ur, ez a világ a bolondoké. Tessék elhinni nekem, én már kiismertem a népeket. Más lapot nem tetszik parancsolni?

MOST JELENT MEG!

Petőfi Sándor:

János vitéz, — A helység kalapácsa, — Bolond Istók

e. három kedves elbeszélő költeménye 400 papíron, szép metszésű betűkkel, 144 oldalon, számos művészi képpel. Bevezetéssel ellátta dr. Görög Ferenc.

Ára füzve 40 lej, csinos kötésben 50 lej. Megrendelhető a Minerva Műintézetnél, Cluj, Strada Baron L. Pop 5.

GYARI AR:

2950 lej-től

I-a minőségű

kerékpár

minden szaküzletben **GARANCIA** mellett kapható

UZINELE IDEAL F. SCHEMBRA S.A. MEDIAS

A magyar nyelv íze

Irtá: LACZKO GÉZA

Furesán is vagyunk ezzel a magyarul tudással. Az emberek nagyrésze úgy beszél, ahogy lélegzik, oda se gondol. Ezek a leghasznosabbak, illetőleg a legártalmasabbak a nyelvhelyesség szempontjából. Ha tudnillik jó magyart beszélnek, ösztönös hibátlanúságuk meg nem ingatható és követendő példájuk ragadós. De ha beszédjük magyartalan, ösztönös hibájuk ugyancsak szikláként szilárdan s nem kevésbé ragadós példájuk csak kártékony. Ebből napnál világosabb, hogy a helyes magyarságra nevelés legfőbb célja menél több olyan ember képzése, aki oda se gondolva mégis helyesen beszél.

A szemellenzős magánnyelvészek fő hóbortja az ugynevezett idegenszavak irtása, pedig mondjuk „hü, de csudálatos egy slafrok ez”, mindenképpen magyarabb, mint teszom a „minő különleges öltöny ez” mondat.

Már hogy miért? Mert a második mondatnak csak a lárvája magyar, de idegen huszt borít. Az első kissé szemtelen, pongyola, haszontalan idegen szót használ, de az íze természetes s a másodiknál mindenestre magyarabb. No, most próbáljuk meg kiirtani a slafrokot az első mondatból. Hm! Azt mondják a magyarító szótárak, hogy slafrok az *pongyla*, *hálóköntös*. Nono, van férfi slafrok is, amely lehet *köntös* (nem is rossz, divatboltok így írják ki), de semmiesetre sem *hálóköntös*, ami szolgáiban szabad fordítása az eredetinek, mert mindent csinál az ember az *otthonkájában*, csak éppen aludni nem alszik benne, áll, ül, fekszik, de nem hál. Aztán, „pongyla” jó, de csak női otthonkára, a férfi-otthonka már nem pongyla.

Hogy is volt az a mondat? Magyarítsuk meg! „Hü, de csudálatos egy otthonka ez.” Nem veszik észre, hogy ez már hamisan hangzik? Erőltetett, mert *tulságba magyarított*.

És hogyha a paraszt vele ingerkedő, körülötte settenkedő paraszti ruhás társát azzal fenyegeti, teszom lány a legényt, „vigyázz, mer elkapom a slafrokodat”, bizony, magyar ízzel beszél, mert itt az idegen szó könnyed, gunyos megvetést fejez ki, a ruhát nézi le, de az embert gondolja.

A komoly vagy komolykodó tréfa bizony része a magyar íznek. Vegyük csak a mintamondatot s a slafrok-otthonka helyett tegyük bele egy bizonytalan értelmű, de tréfás ruhaelnevezést, mingyárt megvan a most már végkép magyar ízü mondat: „Hü, de csudálatos egy *katurfrék* ez!”

A nyelv íze általában három tényezőtől függ, amelyek is:

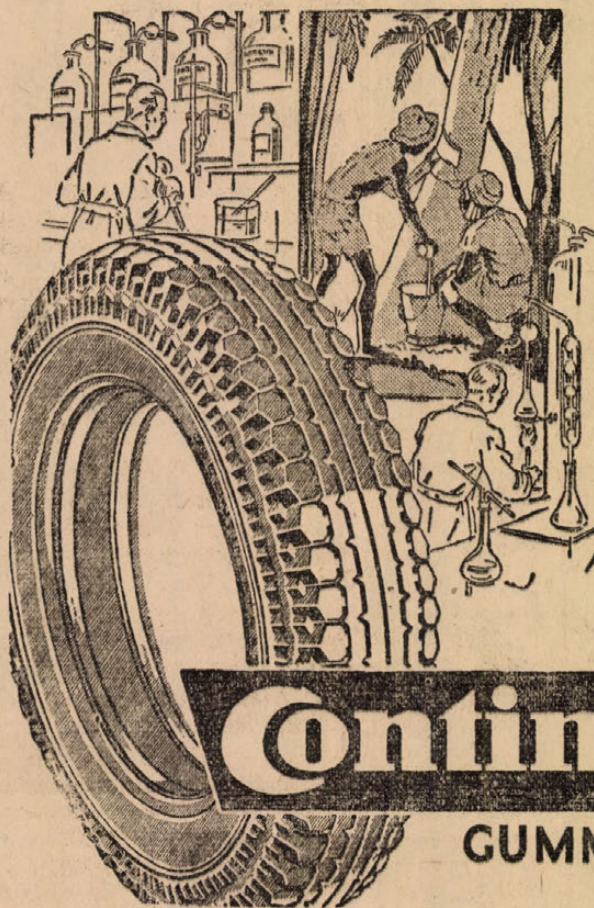
1. a hangzás,
2. a szóképlet,
3. a mondatfűzés.

Apám bíró volt

Apám bíró volt és ítél,
minden nap elítél,
s a szigorú bírót
láttam benne én.
S ha néha most kezembe jut
egy-egy ítélete,
őt látom ott,
— hideg sorok között —
a lelkiismeretést,
ki megmérte mindent
az igazság mérlegén
s egy csöppnyi kételyért
föladozta éjjelét,
minden bűnösért egy éjjelét.

Apám bíró volt és ítél,
engem is, kis lázadót
ó, hányszor elítél.
Minden nap lázadtam
a nagy Rend nevében
és minden nap újra elítél,
mert ő bíró volt
s nem a Törvény,
csak törvény szerint ítél...
Bíró volt és ítél,
s míg hirdette ítéletét
a törvény nevében,
önmagát: az életét
ítélte el.

ELŐRIAN TIBOR.

A GUMMIKRA fordított költségek

jelentékeny részét alkotják az autótartás költségeinek. Ha CONTINENTAL GUMMIKAT használ, a gummifogyasztásnál jelentékeny MEGTAKARITÁST ér el.

HASZNÁLJON

Continental

GUMMIKAT

LEONIDA & Co. Bd. Tache Ionescu, 30 - Telefon 2-1883
BUCUREȘTI

Cluj, Calea Regele Carol II. Nr. 18.

Bevezetésnek a 2-re vonatkozó példát adtam az előbb. Majd még beszélek róla.

Itt van először a hangzás. Minden nyelvnek van minden más nyelvtől különböző saját hangzása, zenéje. Ez a zene az illető nyelv hangjainak különös képzésétől, hangsúlyától, hanghordozástól függ. Erre ügyelünk mi legkevésbé, pedig fontosabb, mint a mondatainkban lötyögő esetleges idegen szavak fölösleges irtása. Előszóban erről könnyebb értekezni, mint írásban.

Más az amerikai angol beszéd zenéje, mint az európaié. Aki tud angolul, mingyárt megérzi s érdeklődéssel figyeli az amerikai mozzinészeket, akik a vásznon európai (klasszikusnak tartott) angolsággal igyekeznek újabban beszélni.

A nyelv hangzása persze függ a hangképző szájrészek testi mivoltától. Van bizonyos nyulongság, tempós, zsirosnak nevezett magyar kiejtés, amely akkor szembeötlő, amikor az ilyen magyarom „nix dajes”-ot vagy „madám”-ot mond. Ezt nem lehet eltanulni, viszont el lehet rontani sok idegen nyelv összecsagyvált tanulásával, pedig, ha a magyar hangok magyaros képzésére is olyan gondot fordítanánk, mint a francia orrhangok vagy német hehezések vagy angol félmagánhangzók kiejtésére, magyarosabb lenne hamar beszédünk hangzása.

Második pont. A szóképlet. Ismétlem, az „öltöny, jármű”, magyartalanabb, mint a „slafrok, autó” s a „Rosenkranz” nem rózsafüzér, hanem olvasó helyesen, miként a „Weltstadt” is magyarul nagyváros és nem „világváros”, mert ennek magyar elképzeléssel semmi értelme sincs. De hát legkönnyebb a szótárnak nekiszaladni és irtani. Bizonyos, hogy undorító *intés*, *hiztatás* helyett „vin”-ket mondani, de már bajosabb a tisztára angol intézményt jelentő „vikend” helyett a „hétvégi pihenő”-t általánossá tenni, mert a vikend ugyan hétvég, de nem mindig pihenő, sőt. A francia „angol hét”-nek „semaine anglaise”-nek hívja. Korántsem ítélem el a szóképlet magyarítását szorgalmazó törekvéseket, csak azt akarom ismételten hangosan ordítani, hogy néhány tucat idegen szó kiirtásával még nem tettük magyarossá beszédünket. Nem sokal-lom az idegen szó irtását, hanem keveslem. Mert attól, hogy beleszedtük a hernyókat róla, a fán még nem nő gyümölcs.

A szó- és mondatfűzés magyarosságának gondozása van olyan fontos, mint a magyarító szógyomlálás. Bizonyos, hogy a magyaros látást kifejező szavak, mint például *guggonülő*, *malaclopó* (kabát), *vendéghaj*, magyar ízt adnak beszédünknek, de mit ér az egész, ha németes körmondatokba, angolos vegyes vagdaltba dugdosunk őket, vagy éppen ama nemzetközi ízetlen mondatban

szerint beszélünk, amely ma egyképpen fertőzi meg az összes európai nyelveket. „Ott egye meg a fene...” mondja a magyar s ebben a felkiáltásban az *ott*-nak rejtélyes íze és jelentése van, hogy tudniillik, ahol van, onnan moccanni se tudjon s ott helyben e. m. a. f. mindenekelőtt. Az egészet nem lehet lefordítani s ha már sikerül, az *ott* okvetlen kimarad. Pedig az ilyesmi apróságok adják meg a nyelv ízét-színét, mint az ógörögben azok az egytagu szavaeskák, amelyeket a tanár ur sem tudott (mert nem lehetett) lefordítani. Vagy amikor a paraszt nekifohászodik: *Hogy az a...* Irva ez milyen szintelen és suta, mert az elejéből elhagyott *azt kívánom* s a végén elhallgatott káromkodás a megmaradt három segéd szó (kötőszó, mutató névmás, névelő) hangsúlyába, hangszínébe sűrűsödött, leírni ezt nem lehet, s a három, egymásmellett szinte idegennek biztosan értelmetlen szó ezzel a kihagyással és érzelmi elemmel súlyos értelmet nyert.

Vagyis — végezetül — magyarítsunk, de szélesebb területen, ne csak a szóképletet, hanem a hangzást és mondatfűzést is, mert csak így adhatjuk meg magyar beszédünknek magyaros ízét, magyaros savát-borsát.

A FELLENDÜLES GÉPEZETE. A Paris-Midi szerint a Daladier-kormány érdekes ujltással akarja Franciaország gazdasági fellendülését megindítani. Caisse des Marchés elnevezéssel új pénzügyi szervezetet létesítenek, melynek az volna a rendeltetése, hogy jelentős előlegeket adjon az állammal állandó kapcsolatban álló vállalatoknak. Eddig ugyanis az állami rendelkezések sokszor valóságos csapást jelentettek a vállalatokra nézve, melynek csak utólag, az áru, vagy gyártmány leszállítása után kapták meg az ellenértéket s addig sajátjukból kellett az előállítási költségeket, munkabérekét s egyéb kiadásokat fedezniük. Más szóval, a rendelkezéssel „kitüntették” magánvállalatoknak hitelt kellett nyújtaniok az államnak, még pedig sokszor oly mértékben (autó- és repülőgépipar), hogy ez tőkájuk nagyrészét lekötötte. Ennek az állapotnak vet majd véget a Caisse des Marchés működése: ezentul az állam fog hitelezni szállítóknak.

Egyébként a Daladier-kormány — eltekintve a hadianyaggyártás ismeretes fokozásától — főképp a következő területeken akarja elosztani az állami munkákat: sporttelepek, új népiskolák, kórházak és szanatóriumok létesítése, a vízvezeték bevezetése olyan vidékekre is, melyek eddig nyár idején szenvedtek a szárazságtól, a gyermekvédelem kifejtése, a vasutak teljes villamosítása és a csatornázás tökéletesítése Dél-Franciaországban.

Fenn: A SINAIAI KIS-
ANTANT TANACS-
KOZÁS

Balról: Stoiadinovics jugoszláv miniszterelnök külügyminiszter, Petrescu Comnen Románia külügyminisztere, Krofta csehszlovák külügyminiszter (Reportagephoto)

Lenn: MUSSOLINI és
HITLER a római talál-
kozon
(P. I. Hoffmann felv.)

Tallózás a világsajtóban

POLITIKUSOK A MAGANELETBEN. A Paris-Soir egy-egy kedves adomát közöl a francia politikai világ két vezető egyéniségéről, akiknek neve mostanság sokat szerepelt a világsajtóban.

Az első: Blondel Jules, Franciaország római követségi tanácsosa. Miután Páris ezideig még nem küldött nagykövetet az Örök Városba, ez a fiatal és tehetséges diplomata képviseli a francia álláspontot a gróf Cianoval folytatott jelentős tárgyalásokon. Fontos szerepét nagy rátermettséggel tölti be. Megkönnyíti helyzetét, hogy kitűnően ismeri az olaszokat és folyékonyan beszél nyelvüket. Pompásan érzi magát a Duce országában, ahol csak egy dolgot kifogásolt — a makarónit. Ezzel a nemzeti eledellel szemben furcsa ellenszenvvel viseltetett, egészen a legutóbbi napokig, amikor is a Trastevere egyik híres vendéglőjébe tért be ebédelni. Kitűnő chiantit töltöttek a poharába, de nem adtak hozzá mást — a legkülönbözőbb formában — mint makarónit és megint makarónit. Franciaország képviselője elszontyolódva nézett tányérjára s

már elhatározta, hogy másutt csillapítja éhségét, de ekkor a vendéglő tulajdonosa, egy barnaképű, élénk talján, hozzálépett és legmeggyőzőbb mosolyával hadarta:

— Ne higgye, uram, hogy mi olaszok rajongunk a makaróniért! Csak azért fogyasztunk belőle annyit, mert nehéz feladat a villánkra felgöngyölíteni s ez izgatja a becsvágyunkat.

Azt mondják, e perctől kezdve Blondel ur a legbuzgóbb makarónievő Rómában.

A második adoma Guy La Chambre-ra, a Daladier-kormány légügyi miniszterére vonatkozik. Guy La Chambre, aki ősi francia család sarja, nemcsak fiatal, de csinos is. Valóságos férfiszépség, még a hollywoodi igényeknek is megfelelne. Legalább is ezt bizonyítja az a meglepő ajánlat, amit nemrég kapott a film fővárosának egyik vezetőjétől.

— Hagyja ott a politikát! — mondta ez a filmmágus. — Kezessékem, hogy rövid időn belül nagyszerű filmszínészt csináljak magából!

— Nem lehet! — felelte komolyan Guy La Chambre. — Meg kellene válnom a bajuszomtól s ebbe be-

csodálatos természeti szépségek közepette, fenyőktől övezve, a híres „Kis Cohard” tövében, az üdülőttelep középpontjában áll a telep egyik legelőkelőbb, legmodernebb villája, a

WAGNER PENZIÓ

Érdekes, pontos kiszolgálás; világos, napos ékező; — külön társalgó. Szórakozások: strand, tenisz, evezés, társaskirándulás

NAPIPENZIÓ NEGY-SZERI ÉTKEZÉssel 250 LEJ.

HA EGYSZER FELKERES, — MINDEN ÉVBEN VISSZATÉR HOZZÁNK!

PENZIUNEA WAGNER

LACUL ROȘU

Jud. Cluj. Via GHEORGHENI

lehalnák.

— Megtarthatja a bajuszát — válaszolta nagylelkűen az amerikai. — Menjön nemsokára ugyanis végleg kiöregszik s akkor maga játszhatná az elegáns, franciás férfit, akiért majd elepednek a nők...

A miniszter ur jól mulatott ezen a nagylelkű ajánlaton. Férfitől varázsát illetőleg mégis helyesen látott a hollywoodi augur: La Chambre-nek sikerült meghódítania Páris leghajósabb és legszesélyesebb énekesnőjét, Madou Corát. Ma már boldog házasságban élnek.

És a divat

Tavaszi estélyi ruhák

A téli estélyi ruhák túlzottan díszesek és ünneplésesek. A tavasziak viszont egyszerűbbek és könnyebbek. Csillogó strasszok, arany és ezüst díszítések nem lehetnek rajtuk, csak himzés, vagy virág.

Ennek hódol az új tavaszi estélyi divat is, ami évek óta nem volt olyan üdén változatos, mint az idén.

Itt van például egy fekete túllruha. Szoknyarésze dusan redőzött, bluzrésze testhezáll, sima rövid puffos ujjakkal. A bluz és a szoknyarész között mellényszerűen széles, elől fűzött fehérsejtem öv van.

A ruha díszítése fehér himzés és pedig a következőképpen: a szoknyán öt egymástól egyenlő távolságra lévő, vízszintesen körülfutó girland, csupa nefelejts és tulipán. Fehér magahimzéssel. Ugyanez a virágfüzér a bluzrészen és az ujjakon függőleges csíkokat alkot. Ez a „fazon” magas, szőke nőket nagyon előnyösen öltöztet.

Nagyon elegáns a következő ruha is: Anyaga fehér organdi, bluzrésze testhezáll és a nyaknál kendőszerűen megy egymásra. A szoknya dusan redőzött s a redőzetekben egy-egy csokor mezei virág van hímelve, a legtarkább színekből.

Az új tavaszi estélyi ruhák van még egy újszerű különlegességük: sok van köztük, ami úgy szabásra és díszítésre rengeteg népiességet mutat. Ilyen például a következő: fehér sejmey nagyestélyi. Külön szoknyából és bluzból áll. A szoknya csipőben testhezáll, lejjebb pedig egyre dúsabb és bővebb. A csipőtől elálló bluz magasnyakú, puffos ujjú, derékban feszes és a nyaktól a szoknyáig apró behuzott gombok tartják össze.

A bluz nyaka kerekén s a szoknya széle is kerekén az általános ismert színes matyóhimzés van díszítve.

Színben tehát, mint látjuk, újra a fehér és a fekete vezet. Ezek mellett pedig még a sárga és a halványkék.

Szép és különleges egy halványkék muszlinruha. Egybeszabott, felsőrésze testhezáll, keskeny bubigallérral, puffos ujjakkal. A szoknya „biedermaieres”. Ez a ruha virágokkal van díszítve, de ezek a virágok nem hímelve vannak, hanem bársonyból készültek. Fehér margareta és vörös tulipánfüzér díszítik a szoknyát s egy csokor belőlük a bluz jobbujját is

ORVOSOK ELŐNYBEN

Irtá: Ligeti Ernő

Mostanában sok könyvet olvastam, amelynek hősei orvosok. Mostanában? Tulajdonképpen már néhány év óta mutatkoznak effajta regények és emlékiratok a magyar könyvpiacra. Emlékszem annakidején, két könyv aratott nálunk igen nagy sikert. Az egyik Axel Munthe emlékirata, a másik pedig az amerikai Sinclair Lewis dr. Arrowsmithja, egy baktériumkutató izgalmas és megrázó életküzdelme. Azután jöttek a Kruijff-ok. A Bacillusvadászok. Legdrágább kincsünk stb. Albert Schweitzer könyve: Orvos az őserdőben. Ez utóbbi talán nem volt olyan népszerű, mint az előbbie, pedig megérdemelte volna. Korunk egy nagy szintetizáló elméje írta, aki egyaránt kiváló volt, filozófusnak, teológusnak, orgonaművészeknek, emberbarátnak és végül orvosnak. Schweitzer a példája, hogy az orvosi hivatás a jótakarásnak és a segítségnyújtásnak milyen távoli területeire sodorja el azt, aki rendeltetésének teljes súlyát átérzi. Schweitzer, mint a lélek orvosai, a misszionáriusok, felhagyott orvosi működésével a strassburgi egyetemen és kiment az Egyenlítői-Afrikába, a vadak közé. „Olvastam, hogy az őserdői bennszülöttek milyen testi nyomorúságban élnek. Minél többet gondolkodtam ezen, annál megfoghatatlanabbnak tűnt, hogy mi európaiak oly keveset törődünk azzal a nagy emberbaráti feladattal, amely a távoli földrészekre vár reánk. Mintha csak nekünk szólna a példázat a gazdag emberről és a szegény Lázárról — írja a professzor elhatározásának lelki rugóival kapcsolatban. Négy és fél évet töltött Lambarnceban. „Remélem, hogy nemsokára többen leszünk majd orvosok, kiket a fájdalommal eljegyzettek testvérisége szétküld a nagyvilágba”. Ezek a záró sorai emberséges szép munkájának.

Ugy látszik, kezdik megfogadni a tanácsát, mert mind több olyan külföldi könyv rohamoz meg bennünket, amelyekből kilálglik, hogy az orvos nemcsak orvos akar maradni, hanem hirtőke egy nemesebb, jótékonyabb és megértőbb világnak. Nagyon helyes, hogy akadnak orvosok, akik megtelepedve azon a helyen, ahová sorsuk köti, tudásukat teljes áhitattal szentelik az emberiség nyomorúságai enyhítésének. Ezek a legmagasabb tökéletességre emelik a sebészetet, specializálják magukat a gyógyítás valamelyik területén, vagy elvonulnak egy intézetbe és a kórokozó jelenségeket kutatják. Van egy orvosi felfogás, amely szélességében megszünteti a tevékenység határait, csak azért, hogy kiterjessze majd mélységben. Egy szóval: az orvos ne törekedjen olyan területeken is eredményt elérni, amely nem esik szorosan felkészültségének és érdeklődésének a vonalába, de annál bensőségesebben és alaposabban mélyedjen el saját szak-já titkaiban. Vannak azonban más nézetek is. Az orvos próbáljon enciklopédikus lenni, teljességében ragadja meg a beteget testében, lelkében, sőt metafizikájában is, mert az emberi testben minden összefügg a lélekkel és aami azon felül van. Egy harmadik felfogás pedig azt vallja, hogy az orvos legyen hittérítő is, az egyes ember helyett kísérelje meg a tömegeket gyógyítani, felvilágosítani a tudatlanságot, a közegészség hátramaradottságáról, megelőzni és kiirtani a betegségeket, mert nemcsak az emberi test egy és oszthatatlan egész, hanem az emberi társadalom is és egyik réteg megbetegedése maga után vonja a másik, védettebbnek látszó réteg megbetegedését is. Hogy az orvos igyekezzék enciklopédikusan foglalkozni az emberrel, akár beteg, akár egészséges, erre egy ta-

valy megjelent példaadó munka figyelmeztet bennünket. Szerzője a világhírű Carrel, a Rockefeller Orvostudományi Kutatóintézet egyik vezetője. Az ismeretlen ember című óriási sikerű könyvében abból a tételtől indul ki, hogy a biológiai tudományok nem fejlődnek úgy mint a többi tudományok, az életjelenségek vizsgálata tekintetében úgy érezzük magunkat, mintha elvesztünk volna egy átjárhatatlan őserdőben, tudatlanságunk oka őseink elhibázott életmódja, az ember bonyolultsága és elménk sajátos szerkezete. Kövessünk el mindent, hogy tisztában legyünk ne csak a gépek mechanizmusával, de az ember mibenlétével is, szakítsunk az ipari civilizációval és fogalmazzuk meg másként az emberi haladás mibenlétét. Nincs helyem ismertetni a könyv tanulságos anyagát és Carrellnek az emberre vonatkozó ismereteiből levonhatta következtetéseit. Csak a végső sorokat idézem: „Első eset az emberiség történetében, hogy egy bukófében levő civilizáció képes megállapítani hanyatlásának okait. Első eset, hogy rendelkezésre áll a tudomány óriási ereje. Vajjon felhasználjuk majd ezt a tudást és ezt az erőt? Ez az egyetlen reménységünk arra, hogy elkerüljük a mult valamennyi nagy civilizációjának közös sorsát.”

Ebben a zürzavaros korban, amikor az olvasó annyi politikus, fő- és alldiktátor, kisebb-nagyobb pretorianus nevét kénytelen megtanulni, valóságos szerencse, hogy megismerkedhetünk olyan nevekkel is, akik az elalélt jóakarat feltámasztói és hordozói annak a nemes törekvésnek, amely az emberiséget meg akarja szabadítani rossz szellemétől. Mennyivel szívesebben jegyzi meg az ember Carrell egy másik könyvének olvasása nyomán egy Elexner Simon, Neguchi, Loeb Jacques, Frederick nevét, mint azokat, akiket a napi politika vet fel egyre sürűbben. Milyen boldogító tudat, hogy a határon felülálló szellemi összefüggések nevében működik a Rockefeller alapítvány. Egy másik könyv, Egy orvos bejárja a világot — Victor Heisernek remek utelirásai és tudományos expedíciói tanítanak meg arra, hogy a tömegbetegségek megelőzéséért folytatott amerikai vizsgálatokat kellőképpen értékeljük. Heiser ugyancsak a Rockefeller alapítvány megbízásából a Fülöp-szigeteken, Ceylonban, a déli tenger szigetcsoportjain, Kínában, Japánban és Indiában és a földkerekségen mindenütt életének veszélyeztetése árán,

Olvassa el a Scherk arcvíz üvegen levő kis könyvecskét. Látni fogja, hogy csak az alaposan megtisztított bőr friss és szép, csak ez bír az egészséges szépség vonzóerejével. Scherk arcvíz tökéletesen megtisztítja a bőrt és az arcot ruganyossá, gyengéddé és rózsássá teszi. Üvegek á. Lei 62, 103, 164, 300, 475

SCHERK PARIS - BERLIN - NEW YORK

Ez a könyv megad minden felvilágosítást

szemben az emberiség határtalan butaságával küzd a pestis, kolera, mocsárlás, lepra, gümőkör, beri-beri és a horogtérőg szörnyű járványai ellen, amelyek valaha egész országrészeket néptelenítették el és még ma is, modern korunkban milliók halálát okozzák. Ez a könyv valósággal hőskölteménye annak az új honfoglalásnak, amelyet az orvostudomány folytat egyes földrészekben. Hát nem többet ér egy ilyen könyv, mint a legtöbb regény, amelyet mohó türelmetlenség-

30 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobban bizonyítja, hogy a Darmol milyen jól bevált és kitűnő hashajtó. Székrekedés ellen a jó és kedvelt hashajtószert, a

DARMOL

Darmol kapható patikákban és drogériákban. 4.- és 35.- L

gel rángatnak le kölcsönkönyvtárak polcairól? (Hasonló értékű könyv Germain-nak Egy orvos Kínában című most megjelent könyve is.) Ha már itt tartunk és némi seregszemlét kívánunk nyújtani azokról a magyar nyelven megjelent könyvjátszágokról, amelyek népszerűsége örvendően hiteti el velünk, hogy a közönség érdeklődéssel fordul, mutassunk rá még két könyvre, amelyek beleilleszthetők elmélkedésünk szövedékébe. Az egyik Cronin-nak, Réztábla a kapu alatt című regénye, magyar nyelven most jelent meg a hatodik kiadás. A könyv Unasson doktor tragikus küzdelme a nemesebb feladat és az orvosi etikátlanság, a hivatásnak fenköltőbb sikraemelése és aljas elzüllesztése között. Az egyik oldalon a közöny, kórházihiány, durva versengés és kengyelfutás a gazdag betegek után, a másik oldalon a reménytelen áhitat és a valóságos rajongás. Végül is győz a lelkiismeresség és az ideálmusz. Végül egy másik regény, amelyet egy svájci szerző írt, Knittel, az El Hakim, egy egyiptomi orvosnak önéletrajza. Megvaló, kevés olyan szívetmarkoló könyvet olvastam, mint milyen ez és sok tekintetben egyenértékűnek tartom Axel Munthe regényeivel. Egészen alulról küzd fel magát a nép fia, hogy népét kivezesse a tudatlanságból és beiktassa rabtartóitól, mint saját belső rabságától felszabadított emberiségnek a rendjébe. Megrázó fejezetek, hogy ez az egyiptomi orvos mint rendeli alá a maga emelkedettebb célkitűzéseinek saját boldogságát is és milyen emberfeletti küzdelmet folytat, hogy kimentse társait sorszerű menthetlenségükből.

Izelítőnek ennyi. A le nem fordított hasonló tárgyú könyvekről nem is beszélünk. Végére is az ember nem olvashat el mindent. De amit felforgatunk, abból is kitűnik, hogy kezd végre az orvos is korunk hőse lenni.

A JO HIRDETÉS

VONZZA az olvasó szemét

Pannonia Szálló

BUDAPEST,
III., Rakóczi-út 5.

PANZIO ÉS SZAZA-
KENDSZER 1!

MINDEN MODERN KÉNYELEMMEK ELLÁTOTT
egyágyas szobák 5 P.-től 10 P.-ig
kétágyas szobák 9 P.-től 18 P.-ig
HOSSZABB TARTÓZKODÁSNAK ENGEDŐMÉNY

Ausztria az Anschluss után

III. A NEMZETISÉGI KÉRDÉS

Az Anschluss a nemzetiségi kérdés tekintetében is egészen új helyzetet teremt egy a beolvasztott Ausztriában, mint a Dunamédenec többi államaiban, ahol német kisebbségek élnek.

A háború előtti Ausztria a nemzetiségi állam iskolapéldája volt német kisebbségével és szláv többségével s az osztrák alkotmány 19. szakasza az összes ausztriai népet külön nemzeti egységnek (Volksstamm) ismerte el és egyenlő jogot biztosított számukra nemzeti egyenlőségük és nyelvük megőrzésére. Az általános titkos választójog bevezetése folytán a kisebbségek többségbe is kerültek az államtanácsban és szociáldemokrata kezdeményezésre már a kulturautonomia bevezetésével kezdtek kísérletezni a birodalom egyes pontjain, ami ma a szudéta németek követelése között is első helyen szerepel. A nemzetiségek azonban az antant hatalmak támogatásának tudatában ennél sokkal többet akartak és óriási francia, angol és német nyelvű irodalom látott napvilágot már a háború előtt a kettős monarchia nemzetiségeinek szenvedéseiről el egészen Benes háborus röpiratáig, melynek tartalma már a címben benne van: „Détruisez l'Autriche—Hongrie“, — romboljátok le Ausztria-Magyarországot!

A nemzetiségi elv keresztülvitele valóban a monarchia feldarabolásához vezetett (ez pedig logikusan az Anschlusshoz) s a háború utáni osztrák köztársaság egyike lett Európa leginkább nemzeti államainak, mely csak mintegy négyszázézer nyí idegent örökölt az egykori császári birodalomból, tízennégyszer ennyi osztrákkal szemben. Ezek közül legnagyobb a zsidók száma, akik 1923-ban mintegy 250.000-en voltak és a kereskedelmet itt is a kezükben tartották. A csehek és szlovákok száma ugyanakkor Bécsben 79.278, a vidéken 13.824 s legnagyobb részük iparos és cseléd, de sok hivatalnok és szabad foglalkozású is maradt a háború után Bécsben. A Burgenlandban mintegy 42 ezer horvát telepet is átvett az osztrák köztársaság, akik még a XVI. században Boszniából költöztek oda a török által elpusztított területekre. A karintiai szlovének számát 66 maguk 71.000-re, az osztrákok csak 31.000-re becsülték. s végül Burgenland annexiója mintegy 14.000 magyart is juttatott Ausztriának, míg Sopron, a „comitas fidelissima“ népszavazás folytán magyar fenhatóság alatt maradt.

A kisebbségek jogait Ausztria a saint-germani békeszerződésben biztosította a Népszövetség védelme alatt és ugyanolyan keretek között, mint azt a többi államok tették. Érdemes azt is feljegyezni, hogy Ausztria volt az egyetlen állam, amely a kisebbségvédelmi intézkedéseket első alkotmányába beiktalozta, egyetlen más ország sem tett szösz szerint eleget ennek a minden kisebbségi szerződés első szakaszában foglalt kötelezettségnek. Emellett Ausztria külön szerződést is kötött 1920 június 7-én Brünnben Csehszlovákiában s ennek második része egymás kisebbségeinek kölcsönös védelméről szól, amit később a karlsbadi egyezmény egészített ki. A szerződés csak az iskolai kérdéseket szabályozza és vitás esetekben osztrák-cseh vegyes bizottságra, illetve állandó döntőbírószágra bizza az ítélethezatalat. Ezeket a szerződéseket most csak mint kuriózumot említjük, mert már akkor elvesztették jelentőségüket, amikor Ausztria és a Nemzetek Szövetsége között a szálak lazulni kezdtek.

A nemzeti szocializmus — azt lehet mondani — nem ismer nemzetiségi kérdést Ostmarkban. A cseheket és szlovákokat az elővigyázatos prágai kormány jó előre utasította, hogy a népszavazáson igennel szavazzanak. A német-jugoszláv viszony ma annyira barátságos, hogy a szlovén és horvát kérdésnek sem lesz nagyobb jelentősége Ausztriában, mint a lengyel kérdésnek a német birodalomban. A Burgenlandon átutazva láttam, hogy a magyar községek is éppen annyira fellebörgözve készültek Hitler születésnapjára, mint maga Bécs. Az egyetlen kérdés, ami megoldásra vár, a zsidók ügye, ez azonban a nemzeti szocialista felfogás szerint nem hozható egy nevezőre a többi nemzetiségekkel és ezért külön problémaként, más eszközökkel oldandó meg.

Minden valószínűség szerint ma Bécsben a legkevésbé kíváncsi zsidónak lenni. Főként

az Anschluss első napjai hoztak nagy megpróbáltatást azokra a kevésbé tehető zsidókra, akik nem tudtak idejében pénzüikkel együtt Csehszlovákiába menekülni s magának Hitlernek kellett erőiesen fellépni az illetéktelen rekvirálások ellen. Ma is olvasható a keresztény üzletek kirakataiban, hogy „Arisches Geschlecht“ a kávéházak és vendéglők kirakataiban pedig, hogy „zsidókat nem látunk szívesen“. Eleinte a zsidó kereskedőket is kötelezték, hogy táblát akasszanak ki „Jüdisches Geschlecht“ felirással, később ezt a rendeletet visszavonták és sok helyen a kérdés az üzletek államosításával oldódott meg. Az árja paragrafus kiterjesztése Bécsben készületlenül érte s ma mindenki ősei után kutat, mert e nélkül nem lehet biztos egzisztenciájában. De különös eredményekhez vezet a zsidók különválasztása az egyes foglalkozási ágaknál pl. az ügyvédeké. Árja ügyvéd büntető ügyben nem védhet zsidó vádlottat és nem járhat közbe érdekében az állambiztonsági hivatalokban. A magánjogi eseteknél az árja ügyvédek befejezhetik a zsidóktól már elvállalt eseteket, a nemzeti szocialista párt ügyvéd tagjainak azonban ez is tilos. Új ügyet árja ügyvéd zsidótól nem vállalhat csak olyan helységekből, ahol nincs zsidó ügyvéd s ahol a per nem árjak ellen irányul, a nemzeti szocialista párttagoknak azonban ez is tilos. Ezzel párhuzamosan megindult a zsidók kiselejtezése az állami hivatalokból s a közigazgatás, bíróságok, iskolák, államilag támogatott vállalatoknál ma holnap már nem marad egyetlen zsidó sem.

A zsidó kérdés radikális megoldása Ausztriában sokkal több zökkenővel jár, mint Németországban, ahol a lakosságnak elenyészőbb százaléka volt zsidó és nem tett sohasem olyan befolyásra szert, mint Bécsben. A gazdasági élet egyes ágaiban pangás mutatkozik s a zsidó tőke, ha tényleg külföldre menekül, maga a zsidóság ma még habozva áll az új helyzet előtt s ha anyagi eszközei megengedik, azokba az államokba készül bevándorolni, amelyek az osztrák menekültek előtt megnyitották kapuikat. Ma kétféle ember van Bécsben — mondja egy német ismerősöm: *nemzeti szocialista és olyan, aki angolul tanul.*

*

De új helyzetet teremtett az Anschluss Közép Európában az annyira időszerű nemzetiségi kérdés újrafelvételével is. Európa kisebbségei közül a németek vannak legtöbben, több mint tízmillión, százalékarányban pedig a magyarok vezetnek, mivel az ősszmagyarságnak 27,4 százaléka él kisebbségi sorsban. A német kisebbségek nagy része a harmadik birodalommal szomszédos államokban él, de a német szigetek egészen a Volgáig elnyulnak. A nemzeti szocializmus és Németország feltámadása új faji öntudattal és hittel töltötte el a külföldi németeket, kik azt a földet, melyet bárhol birtokolnak, Németországnak tekintik. Az Anschluss

**Ha még nem látta
a Keleti Újság
Jogi Kalauzát,**

**kérjen azonnal
ingyenes
megtárgyalási
számot**

**Mindenki számára
nékülözhetetlen!**

TAVASSZAL...

...sokat tartózkodik Ön a szabadban. Bőrének tehát szüksége van egy biológiai krémre.

Csak a CANDIDE krém tartalmaz cholesterint ásványanyagokkal összekötve, ami a bőrt táplálja és fiatalítja

most földrajzilag is közelebb hozta Németországot kisebbségeihez s meg lehet-e tiltani a prágai diáknak vagy a banati telepesnek, hogy napoleoni álmokat szőjjön különösen akkor, ha a birodalmi propagandaminisztérium költségvetése évi 250 millió márkát (tízmilliárd lejt) tesz ki? Ismerjük Rupert von Schuhmacher „Volk vor den Grenzen“ (nép a határok előtt) című munkájának térképmellékletét is, amin az alpi, dunai, szudéta, kárpátmenti, visztulai, balti és volgai németek jelentősen kiemelt vörös színfoltokkal mutatnak Közép-Európa jövője felé. Azt az érvelést is hallottuk, hogy a német elem a Donauraumban viszonylagos többségben van, mert Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Bulgária 66,3 millió lakosságának 18 százaléka, közel 12 millió ember német, míg a magyarok csak 12 százalékkal szerepelnek a Dunatérben, a csehek 11 százalékkal, a szerbek ugyanennyivel és így tovább. Előző cikkünkben arra is rámutattunk, hogy ezek az államok gazdaságilag mind inkább ki vannak szolgáltatva Németországnak. Mindegyre hallunk kijelentéseket a harmadik birodalom illetékeseitől, hogy Németország három délkeleti szomszédja felé a határok végérvényesek és megváltozhatatlanok és semmi ok sem mutatkozik arra, hogy ennek igazságában ma kételkedni lehessen, az igazságok életét azonban a francia bölcselő egy emberöltőre teszi és ki tudná megmondani, hogy mi lesz azután?

Az Anschluss tehát felvetette a dunamédeneci németiség és Németország keleti terjeszkedésének kérdését s ma nincs Európában időszerűbb és többet vitaaltott kérdés ennél. A „Drang nach Osten“ különösen a bekerített Csehszlovákia irányába ma a cseheken kívül azokat a magyathatalmakat foglalkoztatja első sorban, amelyek az európai status quot létrehozta és azért felelősek. Minket magyar kisebbségeket két országhatárnyi távolságból a nemzeti kérdés átalakulása érint legközvetlenebbül. A kisebbségek védelmét eddig a békeszerződésekkel egyidejűleg kötött, nagyjában azonos szövegű szerződések biztosították s a tényleges védelmet a Nemzetek Szövetsége látta el úgy, ahogy tudta. Bármennyire is az volt a cél, hogy a háború előtti rendszerrel ellentétben, hogy a védelmet általánossá és személytelenné tegyék, a Népszövetség előtt is a tényleges jog megkerülésével politikai szempontok szerint bírálták el a legtöbb kisebbségi panaszt. A Népszövetség gyengülésével párhuzamosan ma Németország lép fel úgy, mint a kisebbségek védője s elsősorban a külföldi németiség törekvéseit támogatja, mint az a szudéta-németekkel történik, vagy a lengyelországi németeket, akiknek egyenjogúsítását a németországi lengyelek jogainak biztosítása ellenében érte el a harmadik birodalom. Németország legközelebbi terve, hogy mindazokkal az államokkal, ahol németek élnek, külön szerződést kössön a kisebbségi jogok biztosítására s ez értékes precedenst teremtene az illető államok többi kisebbségeinek számára is. Sőt ezen túlmenően — írja a „Neue Freie Presse“ — megnyitna a lehetőség arra is, hogy a magyar kisebbségek jogait Magyarország és az utódállamok között kötendő hasonló szerződésekkel biztosítsák.

amelyeknek a végrehajtása felett a német-magyar jó viszony örködnék.

A falrafestett német veszedelem ellensúlyozására ez az egyetlen biztatás, amit az Anschluss után Bécsből hazahozhattam s ha nem dunántúli, hanem transzilvániai magyar szemmel tekintünk a nyugati láthatár felé, ez nem is tűnik fel kevésnek.

Dr. Mikó Imre

SPORT

Itt a hátralevő hivatalos mérkőzések teljes műsora

(Bucuresti, május 7.) Röviden már ismertettük a hátralevő hivatalos mérkőzések műsorát. Most a teljes és részletes végleges beosztást ismertetjük:

Május 8. NB mérkőzések: Jiul—Victoria Petrosaniban, Universitatea—Dragos Voda Clujon.

Május 10. NB mérkőzések: Juventus—Sportul Studentesc és Venus—Crisana Bucurestiben, Jiul—Kinizsi Petrosaniban, AMTE—Olimpia Aradon.

Május 12.: Victoria—FC Rapid NB mérkőzés Clujon.

Május 15. NB mérkőzések: Juventus—Universitatea és Sportul Studentesc—ACFR Bucurestiben, NAC—Kinizsi Oradean, Phoenix—Unirea Tricolor Baia Mare. Román Kupa: TMAC—Victoria Timisoara és Venus—FC Rapid Bucurestiben.

Május 16.: Rapid—Dacia Unirea NB mérkőzés Bucurestiben.

Május 18.: Az országos bajnokság első döntője.

Május 21.: A Román Kupa döntője.

Május 22.: Az országos bajnokság második döntője és a Crisana—Sportul Studentesc utolsó NB mérkőzés Oradean.

Amennyiben úgy alakulna a helyzet, hogy az országos bajnokság döntőjének egyik résztvevője a Román Kupa döntőjében is szerepelne (tehát a Victoria, vagy FC Rapid), akkor a május 22-iki második döntőt május 23-ra halasztják.

A két válogatott összeállítása:

Románia: David—Bürger, Chiroiu—Vintila, Juhász, Brandabura—Bindea, Kovács, Bodola, Prassler, Iordache.

Jugoszlávia: Glaser—Hügl, Dubac—Lehner, Jazbecz, Kokotovics—Sipos, Antalkovics, Matosics II., Tomosevics, Sarics.

Dzsudoszakosztályt létesített és dzsudotanfolyamot rendez a KAC

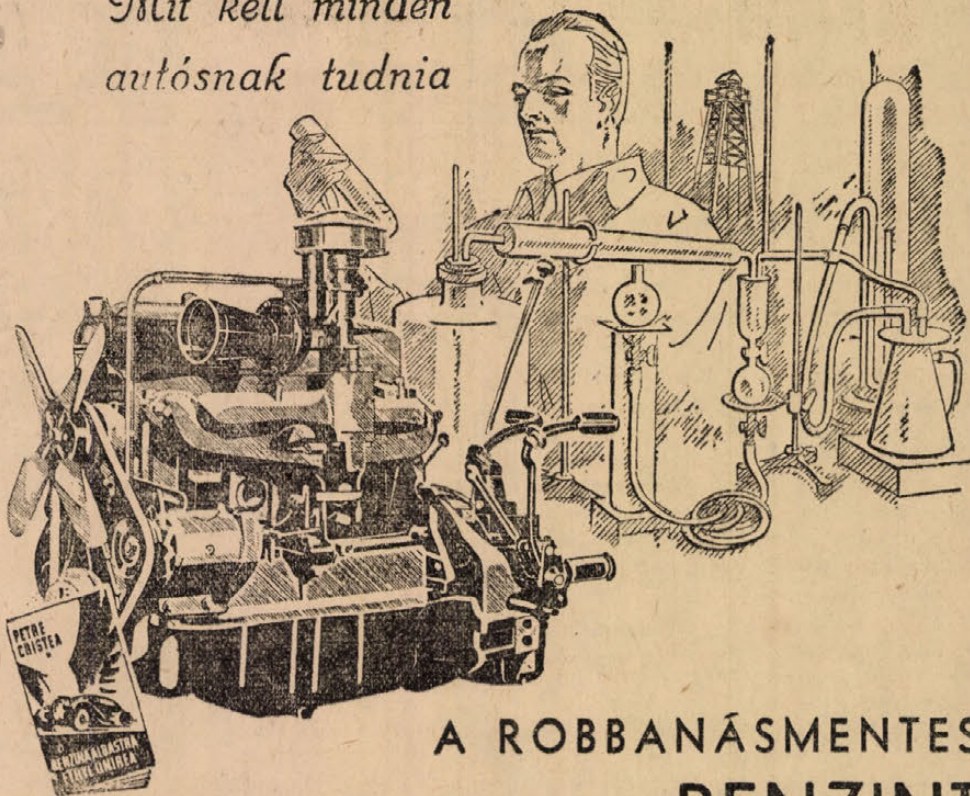
(CLUJ, május 7.) A KAC vezetősége — számos tag kérésére — elhatározta, hogy a mindjobban népszerűsödő dzsudosportot is felveszi az egyesület sportmunkatervébe. A KAC megalakította dzsudoszakosztályát, melynek vezetésével Dózsa Györgyöt bízták meg. Dózsa György évek óta maga is üzi ezt az egészséges, hasznos sportot és egyik szaktekintélye a romániai dzsudosportnak. A szakosztály tagjai szakszerű oktatását Fleck Gyula mester, a dzsудо ismert, képzett tanára vállalta. Az újonnan alapított szakosztály május 15-én kezdi meg működését. A KAC felhívja tagjait, hogy akik részt akarnak venni a tanfolyamon, jelentkezzenek a dr. Biró-féle gyógyszerárban, vagy Dózsa Györgynél.

Cluj összes atlétái indulnak azon a nagyszabású atlétikai versenyen, melyet vasárnap délelőtt 11 és délután 4 órai kezdettel a Károly-parki sporttelepen rendez a liga.

Dimancescu propagandaügyi államtitkár évekkal ezelőtt maga is kitűnő rögbijátékos volt. Az államtitkár most elvállalta a bucaresti rögbibajnokság ünnepségeinek irányítását.

Rádió közvetíti a bucaresti Románia—Jugoszlávia Benes Kupa mérkőzést. A közvetítés kezdetének időpontja: öt óra körül. A cluji Universitatea—Dragos Voda mérkőzése hangszórón ugyancsak közvetítik a bucaresti mérkőzést, hogy a nézők is állandóan figyelemmel kísérhessék a nagyfontosságú mérkőzés mozzanatait. Az egyetemi csapat nagy áldozatok árán biztosította több hangszóró felszerelését.

Mit kell minden autósnek tudnia

A ROBBANÁSMENTES BENZINT

a modern motorok jó működése érdekében hozták forgalomba

Figyelemreméltó teljesítmény, nagy megtakarítás, kevés javítás az UNIREA ETHYL KÉKBENZIN használata révén.

Imre Petre Cristea véleménye

Az Unirea Ethyl kékbenzin olyan előnyt nyújt, amelyet más gyártmányoknál csak ritkán találunk: gazdaságos.

Ennek a ténynek a magyarázatát, valamint figyelemre méltó tanulmányt a modern motorról talál abban a füzetben, amelyet Petre Cristea, a híres autóvezető írt.

Ezt a füzetet INGYEN küldjük meg Önnek. Kérje még ma az Unirea S. A. de Petroltól.

Az autó még világítópetroleummal is működik. De hogyan? A legnagyobb hiba lenne, amit az autós elkövethet. A motor súlyosan szenvedne.

Ugyanez a helyzet a nagy kompressziójú motornál, ha annak közönséges benzinnel kellene működnie.

Az Unirea Társaság híres gyártmánya, az „Ethyl kékbenzin” közzismert a romániai autósok körében mint a legjobb minőségű robbanásmentes üzemanyag. Az Unirea Ethyl kékbenzin megállítja a helyét a legkiválóbb hasonló amerikai termékek mellett is.

ETHYL KÉKBENZIN

AZ IDEÁLIS ÜZEMANYAG AZ ÖN AUTÓJA SZÁMÁRA

UNIREA

GYÁRTMÁNY
ÉS AZ
UNIREA BENZINKUTAKNÁL
KAPHATÓ

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ebben a rovatban minden hozzánk intézett kérdésre pontosan válaszolunk. Viszont külön levelet senkinek sem írhatunk. Kérjük tehát olvasóinkat, hogy válaszshelyeg csatolását mellőzzék, mert a választ minden esetben itt adjuk meg.

Érdeklődő, Baia-Mare, 1. Az orthodoxia tizen-négy olyan egyházból áll, amelyek tanban és hit kérdéseiben nem különböznek egymástól. Ezekből az utóbbi időben három önálló egyház alakult ki: a román, szerb és dalmát egyház. Az a felekezet, amelyről Ön érdeklődik, szintén azonos a többi orthodox egyházzal és természetesen a bucaresti metropolita fenntartása alatt áll. 2. A Bucurestiben székelő örmény püspöki vikárius a romániai örménykatolikus egyház feje. A transzilvániai örmények közül csak azok csatlakoztak fennhatósága alá, akik a bucaresti örménykatolikus egyházmegye megszervezésekor önként csatlakoztak, de addig római katolikusok voltak vagy pedig azok, akik a gheriai, frumosai, gheorgheni stb. örménykatolikus egyházközség hívei. A Transzilvániában élő örmények nagyrészt római katolikusok, évszázadok óta az itteni római katolikus egyház-

megyéhez tartoznak és az örmény egyházmegye megszervezésekor legnagyobb részük nem csatlakozott az örmény egyházhoz, különösen azok a vidékeken, ahol örménykatolikus egyházközségek nem voltak s az örmény eredetű lakosság teljesen hozzáadomult az őt befogadó magyar tömegekhez.

Amatőr fényképész. Riport eseményekről, műemlékekről, vagy különösebb természetű érdekességekről éles felvételeket köszönettel veszünk, sőt ilyeneket pályázataink során versenydíjjal tüntetünk ki, ha azokat szakértőink bírálata a közlésre alkalmasnak ítélik. Az ilyen képeket időszzerűségük szerint vagy a főlapunkban, vagy a Képes Híradónkban, a felvételt készítő nevének megjelölésével előrangú kivitelben közöljük.

Özvegy O. F.-né, Vințul de Jos. Az Ön nyugdíja adózás alá esik.

Verebet dobbal nem lehet fogni, de hirdetés elűzővő közönséget el lehet szerezni

S Z I N H Á Z

Egy leány, aki tudja, mit akar...

Könyvek és virágok között küzdelmes gyermekéveiről s az első premier lázáról beszél Szöllősy Klári, a magyar színház legújabb felfedezettje

(CLUJ, május 6.) A szobába két hatalmas ablakon át árad be a fény. Egyszerű fehér butorok, a fal mellett könyvszekrény vaskos, komoly kötetekkel és az állványokon a hétfői premier szegfű és lilacsokral hervadoznak. A sarokban kényelmes kerekét s itt ül velem szemben Szöllősy Klári, a színtársulat új tagja, aki „Az utolsó fórum” hétfői előadásán — ha használhatjuk ezt a huszáros meghatározást, — rohammal hódította meg a közönséget és a sajtót. A régi iskola hívei még úgy tudják, hogy a színésznő pályája a tiszteletes kis epizód szerepeknél kezdődik s evelig tartó várakozással és a ranglétra lassu megmászásával jut el, — ha eljut — a primadonna szerepköréig. Ez a határozott fellépésű, komoly fiús-leány, aki most itt ül velem szemben virágok és — könyvek között, merész lendülettel átugrott néhány évet s pár közbeeső állomást és már első színpadralépésekor vezető szerepben mutatkozott be. Az az otthonosság és biztonság, ahogyan Szöllősy Klári jár, beszélt, mozgott a színpadon, már sejtette, hogy hétfő este a transzilvániai színjátszás új ígértét ismerte meg a közönség.

— Interjú? — kérdi mosolyogva. Mit mondhat egy kezdő színésznő? Sikerek? Edigi eredmények, amelyek igazolnák a merész vállalkozást? Hétfőn este először voltam komoly közönség előtt színpadon. Akartam és — sikerült. Minden csak azon múlik, hogy az ember bizik-e magában és megvan-e benne a kitartás.

Kerek, jólformált mondatokban kérdés nélkül is beszél.

— Kezdjük a leglényegesebben: Tizenkilencéves vagyok, helyesebben március 13-án tizenkilencéves voltam.

— Milyen ómennék tartja ezt a 13-as számot, jónak, vagy rossz-nak?

— Többé-kevésbé. Édesapám rossz jónak tartotta, de inkább csak azért, mert fiút szeretett volna helyettem.

Mosolyog.

— Azóta már ő is megbékült.

— Milyen érzésekkel várta az első premiert?

— Tudtam, hogy sikerülni fog, hiszen akartam.

— Mikor gondolt először arra, hogy színésznő lesz?

— Sohasem gondoltam ilyesmire. Működve előadásokon sem léptem fel soha. Már a második elemiben úgy határoztam, hogy orvosnő leszek. Nem sikerült. Valami leküzdhetetlen erő vinni, sodorni kezdett a színpad felé s ma már tudom igazán, hogy csak a színpad adhat célt és értelmet az életemnek. Amikor hétfőn este meghajlottam a nézőtér előtt s felrepült hozzám az első virágcsokor, ez volt életem legboldogabb pillanata. Több ez, mint egyszerű élmény. A színész igazi élete a színpadon zajlik. A játék csak akkor lehet tökéletes, ha a színész kilép hétköznapi életéből s szerepe valósággá, átéléssé teljesedik benne. Ez az új élet nyílt meg előttem hétfőn este.

— A darabból mindössze hat próbát tartottunk a bemutató előtt. De kitűnő mesterem volt: Tóth Elek, akinél már hosszú ideje tanulom a színjátszást. Sok hálával tartozom Tóth Eleknek, akinél aligha találhattam volna jobb tanítómestert.

— Mondjon valami közelebbit magáról. — kérjük Szöllősy Klárit.

Elkomolyodik.

BCE Library / Central University Library Cluj

PÉTER: Miért nem hozza világra a gyermekét?

JUDIT: Konvenciók... Én leány vagyok.

Szöllősy Klári és Nagy István „Az utolsó fórum” egyik drámai jelenetében. (Sárdi felv.)

Aki törvénnel írta elő mindenkinek a szenvedést

— Sokat kellett verekednem az élettel, — feleli csendesen, — de ezt nem azért mondom, hogy sajnáljanak. Ha rajtam állna, rendőrileg írnam elő minden-

— Irja meg, hogy nagyon boldog vagyok.

Szöllősy Klári, a magyar színház új tagja élete első interjút adja a „Keleti Újság” munkatársának. (Sárdi felv.)

kinek a szenvedést. Jó iskola ez, higgye el... Az iskolámat Targumuresen végeztem, itt érettségiztem és — mint mondtam — orvosnő szerettem volna lenni.

— Érez-e valami hasonlóságot mostani hivatása s az orvosé között?

— Igen. Feltétlenül. Az orvos is emberi fájdalmakat enyhít, szenvedéseket igyekszik elfeledtetni.

Egy Lewis Sinclair könyv hever az asztalon. Közepe táján izléses olvasójegy. Az „interjú” már régóta csak csendes, meghitt beszélgetés s a könyvről tere-

lődik a szó.

— Szeretem a modern könyveket, — mondja, — de Sophoklest is éppoly szívesen olvasom. Kedvenc íróim nincs, hiszen ma már nehéz volna kedvencet választani az irodalomban.

Végigsimít a könyvespolc vaskos kötetén.

— Ujabban azért leginkább szakkönyveket olvasok. Sokat kell tanulni még.

Színésznő, aki maga varrta a ruháit

A lapkritikák kerülnek szóba, amelyek szinte egyöntetűen elismeréssel írtak első fellépéséről.

— Azt írták rólam, hogy tipikusan mai leány vagyok. Nem vagyok „modern”. Nem cigarettázom, nem festem magam, nem lakkozom vörösre a körömöt s a ruháimat magam tervezem és magam varrom.

A jegyzőkönyv már összecsukódott, de Szöllősy Klárinak még van mondanivalója:

— Irja meg, hogy nagyon boldog vagyok és mindekinél külön-külön köszönöm a tapsokat.

Kiegészítésül még álljon itt néhány adat. Az új színésznő, aki szeptemberben már komoly szerződést kap, 163 centiméter magas, a súlya 48 kiló és 34-es cipőt visel. De ezen az apró lábon is szilárdan áll a helyén, mert Szöllősy Klári egész ember. Harcra és sikerre termett kemény kis hős.

KÖVÉSS JOZSEF

A CLUJI ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, május 8: (Célután) Faust és Valpurgis éj. Hétfő, május 9: „Gh. Dima” szimfonikus hangverseny. Szerda, május 11: Traviata.

17.00: Szerelmi bájital. Operaközvetítés, Milánó.
21.00: Wagner és Verdi-művek, Hamburg.
21.00: Operett-est, Bécs.
21.15: Mesélő nóták. Zenés hangjáték, Budapest.
21.30: A Fecske. Puccini operája, München.

HÉTFŐ:

20.25: Filmdalok és hegedűszólók, Lemezek, Budapest.
21.00: Elektra. Straus R. operája, London.
21.20: Magyar bányászest szóban, dalban és zenében, Budapest.
22.00: Simone Boccanegra. Verdi operája, Róma

RÁDIÓ-MŰSOR

Vasárnap, május 8.

BUCURESTI. 13.25: Déli szórakoztató hangverseny. 14: Hírek. 14.35: Könnyű zene. 17.30: Sportközvetítés. 19.15: Tánccselezek. 20: A rádió szalonzenekarának hangversenye. 21.10: Rádiózenekar énekszámokkal. 22: Hangképsor Schubertől. 23.45: Lemezek. BUDAPEST. 9.45: Hírek. 10.10: Üzenetek a NV-ből. 11: Református kórusok. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés. 13.30: Rádióüzenetek a NV-ből. 15: Cigányzene. 15.50: Gazdasági előadás. 16.30: Üzenetek az NV-ből. 18: Szalonzene. 18: Emlék Capriból. Előadás. 19.25: Egy aranyás naplójából. 20: Sándor Ferri és Sándor Mária énekszámok. 21: Sporteredmények. 21.15: Mesélő nóták. Hangjáték. 22.15: Hírek. 22.35: Lemezek. 23.40: Katonazene.

Hétfő, május 9.

BUCURESTI. 13.25: Déli szórakoztató hangverseny. 14: Hírek. 14.25: Hanglemmezhangverseny. 19.15: Chabrier-művek. 20.15: A rádiózenekar hangversenye. 21.15: Zene énekszámokkal. 22: Schumann-művek. Radio Romania: Táncczene. 22.45: Étermi zene. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Éternd. 11: Hírek. 11.45: Felolvasás. 12.15: Üzenetek a NV-ből. 13: Déli harangszó. 13.05: Jazz-hármas. 13.30: Hírek. 14.10: Időjelzés. 14.15: Rádióüzenetek a NV-ből. 15.35: Hírek. 16.30: Rádióüzenetek. 17.45: Időjelzés. 18: Cigányzene. 18: Helyes magyarság. 19: A budapesti Nemzetközi Városi záróünnepsége. 19.20: Szalonötös. 20: Németország új határai. Előadás. 20.25: Filmdalok és hegedűszólók. 21.20: Magyar bányászest szóban, dalban és zenében. 22.40: Hírek. 23: Magyar női hangverseny. 24.10: Jazz.

Kedd, május 10.

BUCURESTI. 9: Ünnepi, egyházi műsor. 13: Hírek. 13.25: Déli szórakoztató hangverseny. 14: Közlemények. 14.30: Julea zenekar hangversenye. 19: Katonazene. 20.30: Énekkarok. 21.15: A rádió zenekar és énekkar hangversenye. 22.45: Közvetítés egy étteremből. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Éternd. 11: Hírek. 11.45: Nyári sportruhák. 13: Harangszó. 13.05: Zongora és énekszámok. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 17.10: Asszonyoknak. 17.45: Időjelzés. 18: A cigánykérdés magyar kutatás. 18: Szalonzene. 19: Csehszlovákia fürdői. 19.45: Helyes magyarság. 19.50: Karjale, a finn irredenta. Kodolányi János előadása. 20.20: Egyetemi énekkarok. 21: A nagy armádia. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23.35: Cigányzene. 24.05: Lemezek.

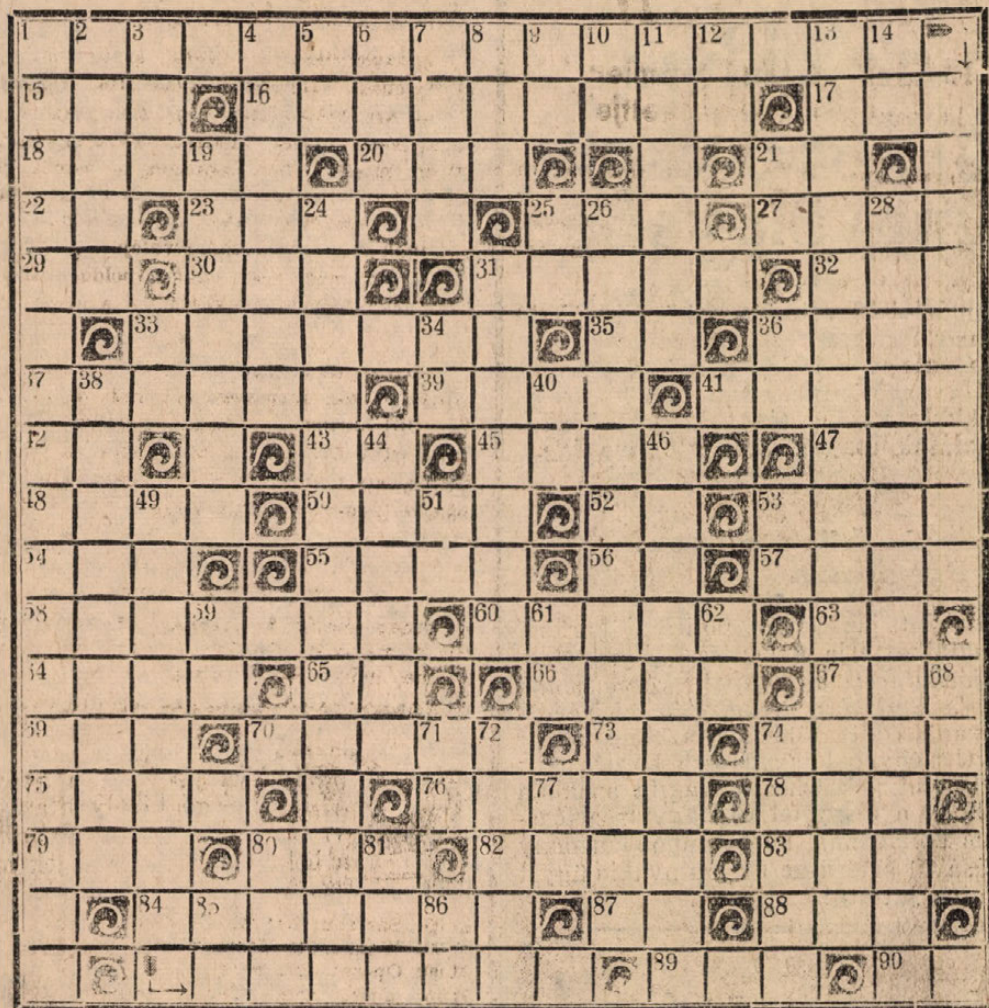

REJTVÉNY

Esküvő Tiranában

433 sz. rovat

Megfejtésnél a vastagon szedett meghatározások jelentéseit kérjük beküldeni.

Vízszintes sorok:

1. Az albán nép egyhangú kívánsága. 15. Apaemuri. 16. A házasság egyik tanuja. 17. Tettelegesség. 18. Tengeri tündér a görög hajómesékben. 20. Idegen szín. 21. Egészséges. 22. Zeus szerelme. 23. Kerek van. 25. Tész. 27. ... rg, (német uralkodócsalád). 29. Irodalmi klub mássalhangzói. 30. Genre közepe. 31. Főváros. 32. Magyarországi politikai alakulat. 33. Az albán királyi pár mézeshegyének színhelye. 35. Hajsza része. 36. Költők hangszere. 37. Háromfogatos romai kocsi. 38. Ragozva. 39. Lendület. 41. ... ay Juliánna. 42. A. C. 43. Betű. 45. „E”. 47. Gangesz része. 48. Sarkvidéki tengeri emlős (csak a mássalhangzók). 51. Fenyvesi levegő. 52. Kötőszó. 53. étel tárgy. (ék. hiba). 54. Ose. 55. TTTTTTTTTT. 56. Visszahi. 57. Toll a kenyér. 58. Jókendvő, izgága. 59. Szürke törékeny fém. 63. A. I. 64. Francia tábornagy, a legfelsőbb haditanács elnöke volt. 65. Rag. 66. Szép Ernő színdarabja. 67. Magyar zenész mássalhangzói. 69. Ölelés része. 70. Jövendőmondók. 73. Régi pénz rövidítése. 74. Eszme. 75. gondolat. 76. Előkelő angol nők címe. 76. Egyiptomi uralkodó. 78. Némel bírt név. 79. D. J. E. 80. Exkirályné. 82. Ragadozó emlőállat. 83. Több pápa neve. 84. Déli szél. 87. Ritka kettősbetű. 88. Shakespeare kutató. 89. Angolna németül. 90. Germánium vegyjele.

Függőleges sorok:

1. Így is hívják Albániát. 2. Csillagkép, a magyar nép kaszásnak nevezi. 3. Államforma rövidítése. 4. Világtenger (ragozva). 5. Kínai név. 6. ... vinizmus. 7. Országgyűléséről ismert közszeg. 8. Germán néptörzs. 9. S. G. 10. Vízömlés. 11. Kiváló orosz író. 12. Gróf fele. 13. Albánia ifjú királynőjének családneve. 14. Né-

met helyeslés. (fon.). 19. A gyufafal. 21. Egyszerű gép. 24. Művészi íróasztal. 25. Reája. 26. Az albán hadsereg ajándéka. 28. 6 képviselte Viktor Emánuel olasz királyt és császárt a tiranai esküvői ünnepségeken. 31. Kukoricamálé, puliszka, (olasz szó). 33. 501 Rómában. 34. Vazelinben van. 36. Eles. 38. Drága illatszert. 40. Az ezüst vegyjele. 44. A filmtéchnika legújabbban efelől törekszik. 46. Geraldine királyné kedvenc virága. 49. Hitler kancellár ajándéka a fiatal párnak. 51. Mozi része. 53. Személyes névmás. 59. Meglepetést fejez ki. 61. Napisten. 62. Biztatás. 68. Rag. 71. Azonos a 12. függőlegessel. 72. Magyar olimpiai bajnok. 74. Epikus költemény. 77. Görög betű. 80. Serpenyőben van. 81. Régi ürmérték. 85. I. E. 86. Akció része.

Bécsy Miklós.

431. sz. rovat
rejtvényeinek megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Átkozott, aki ott rosszat gondol. 29. Az állam én vagyok.

Függőleges sorok: 15. Oszd meg és uralkodjál. 46. Páris megér egy misét.

Helyes megfejtést küldtek be: Butyka Margit, Bonyás Pál, Cséregi László, Dávid Pál, Dudás Bőske, Ehrenwerth László, Fekete Péter, Friedsam Gyuláné, ifj. Fittori Péter, Gecse Ferenc, György János, Iring Árpád, Kertesdy Aranka, Kovács Baba, Lévi Margit, Orelli Csedom E., Papp Mózes, Rác András, Róna Olga, Roznay Magda, dr. Schlett Jenőné, Szabó Józsefné, Szász Gábor, Szele Mártonné, Visky Ilona, Becsky Ilonka, Buttykay Ernőné, Benkő Erzsébet, Ferenczy József, Grosz Ferenc, Gubody Margit, Hartwig István, ifj. Hatfaludy Ferencné, Koczka György, Kiss Lajosné, Kory Tiborné, Kiss Erzsébet, Molnár Sándor, Makkai Kálmán, Nits Menyika, Pásztor Irén, Pál András, Patek Ede, dr. Szentgyörgyi Aladárné, Szabó Margit, Teleky József, dr. Trigárszky Rezsőné, Tanka Károlyné, dr. Wallerné, Vitus Amália, Veress László, Vincze Erzsébet, Benedek László, Lázár Béla, Kádár Iduka, Kolumbán Rózsalia, dr. Száva Andrásné, Arkossy Sándor.

A kitűzött két jutalomkönyvet nyerték: Róna Olga Cluj (Trencsényi: A régi Pest-Buda) és Ferenczy József gyógyszerész Hunedoara (Ligeti Ernő: Vonósnégyes). A könyveket címükre eljuttatjuk.

A rovatvezető üzenetei

Rejtvénymegfejtőink figyelmébe! Csak a rovat. ammal ellátott megfejtések vesznek részt a soros. ában. Rovatszám nélküli megfejtések beküldői csak a megfejtők között szerepelhetnek, de díjazásban nem részesülhetnek.

GDYNIA

Amerik-Schiffahrtslinien S. A.

Rendszeres utas- és teher-szállítás ÉSZAK-AMERIKÁ-ba és KANADA-ba

az új modern „Bathory” és „Pilsudski” motoros hajókkal Bucurestiből New-Yorkba vagy Halifaxba, beleértve a vasúti utazást gyorsvonaton, vízumokat, szállodát, ellátást a kikötőkben 18,000 lejtől felfelé.

DÉL-AMERIKA

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires

a kényelmes „Nosluszo” és „Pulaski” gőzösökkel kedvező árak mellett.

Felvilágosítások és felvétel a

GDYNIA AMERIKA LINII DE NAVIGATIE S.A.-nál

Bucuresti, Str. Poincaré 39. Tel. 4-22-31

— Május 15-ikére halasztották a bucaresti magyarok majálisát. A bucaresti evangélikus egyház május 8-ikára tervezte a bucaresti magyarok majálisának megrendezését. A tartósan boros és esős időjárás miatt a rendezőség kénytelen volt egy hétre kitolni a mulatságot s így azt most május 15-ikén tartják meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej

Legkisebb apróhirdetés ára 20 lej

Állatkertek részére:

Szavanként 3 lej. — Legkisebb apróhirdetés ára 10 lej.

Nagyobb mennyiség lekötésénél árendedmény!!

Jellegű levelekre, megkeresésekre csak választékosan kell válaszolni és csak postázott leveleket továbbítani.

Levelezés

„L. G. Minden gondolatom Te vagy, egész lelkemmel hozzád ragyom, de betegségem miatt nem mehettem. Jövő hét elején okvetlen megyek. Milló csók.

— 319

Lakás

2. VAGY 3 SZOBAS komfortos lakás. Villa-negyedben kiadó. Strada Episcop Ivan No. 13. Megtekinthető d. u. 1-6 között.

— 306

KIADÓ június 1.-re villa-negyedben két szoba butorozva, előszobával és fürdőszobával használatos. Érdeklődni lehet a kiadóban, vagy Donat 3. szám alatt.

G 87

Adás-vétel

ELADÓ finomkivitelű dígyőkér modern ebéd-lő, kombinált szekrények, recamlé, modern fotelek műasztalos: Str. David 3.

— 303

VILLAPARCELLA elsőrangú negyedben kiadó. Viz, villany, csatornázás. Cím a kiadóban.

AGGANCOK és Schunda cimbalom eladó. Str. Massaryk 20.

— 301

SZEP kertes családi ház sürgősen eladó. Értekezhetni: Cluj, Radulescu 20.

— 322

KERTES villában napos, csendes butorozott szoba urinak kiadó május 15-től. Cím a kiadóban.

— 311

EGY jól berendezett, fűszer és vasúzet, jómenetű, régi cég, család viszonyok miatt azonnal eladó, az üzlet járási székhelyen van, ahol katonaság is van. Cím a kiadóhivatalnál.

FAJTISZTA Leghorn tyukok és kakasok eladó Dr. Császár gazdaságában. Dejen.

— 320

ÜGYVÉDELJÖLT, perfect gépjáró, három nyelvet beszél, állást keres, esetleg irodai vagy magántitkári alkalmazást helyben, vagy vidéken is. Cím a kiadóban.

— 320

ÍRÓASZTAL megvételre kerestetik. Cím ármegjelöléssel a kiadóba kértik.

— 316

BELVÁROSBAN keresek házat, nettó 5000 lej jövedelemmel. Címek leadóknak „Ügyvők” kiadva” jellegre a kiadóba.

— 315

VALÓDI farkaskutya olcsón eladó Cím: Episcop Pavel 10. sarok (Donat ut mentén, 35. számmal szemben).

— 314

MOZI-MŰSOROK

CAPITOL Egy lány elindul. Főszereplők Danielle Darieux és Albert Préjan.

ROYAL A lyoni futár. Főszerepben Pierre Blanchar és Dita Parló.

EPISON-mozgó: I. Stan és Bran ilkek; II. Virginia. Főszerepben Gary Cooper; III. Uj hradó és Micky Maus.

SELECT A csábító. Főszerepben Frances Farmer és Joel Mc. Crea.

MUNKAS-mozgó: I. En öltem. Főszerepben Peter Lorre és Marian March; II. Nitchero. (A súlyos tengeralattjáró). Főszerepben Harry Baur, Ivan Moujokin és Marcelle Chantai; III. Hradó.

URANIA Karamazoff testvérek. Főszerepben Ana Stern és Fritz Kortner.

LEGUJABB HÍR- ÉS RÁDIÓ-TELEFON

Olaszország hozzájárult ahhoz, hogy a német gazdasági érdekeknek előjogai legyenek a Dunavölgyében

(LONDON, május 7.) Az „Evening Standard” diplomáciai levelezője a következőket jelenti a Rómában lefolytatott német-olasz diplomáciai megbeszélésekről: Olaszország nem járul hozzá ahhoz, hogy a Duna-völgye kizárólagosan Németország érdekszférájába kerüljön, de előjogot biztosít a német gazdasági érdekeknek. Ugyanakkor azonban Olaszország fenntartja magának a jogot, hogy a dunavölgyi államokkal külön tárgyalásokat kezdhessen a maga érdekeinek biztosítására, de ezek a tárgyalások csak a Berlin-Róma tengely szellemében létesült megállapodással végződhetnek.

Krofta kijelentette az angol és francia köveleknek, hogy hajlandó a kompromisszumra

(Prága, május 7.) Newton angol és Lacroix francia követ felkereste szombaton délután Krofta csehszlovák külügyminisztert és szóbeli jegyzékben közölték az angol és francia kormány felfogását a szudéta-német kérdéssel. Krofta kijelentette, hogy a csehszlovák kormány hajlandó a kompromisszumra és ismerte a nemzetiségi statútum munkálatait. A prágai angol követ szombaton délelőtt Hodza miniszterelnökkel is tárgyalt.

(London, május 7.) A „Press Association”

jelentése szerint az angol politikai körökben élénken foglalkoztatja a kérdés, milyen eredménnyel járhatnak az angol kormánynak Prágában és Berlinben teendő lépései. Németország ugyanis eddig többször is hangsúlyozta azt a véleményét, hogy a cseh kérdés rendezését belső ügynek tekinti. Anglia azonban másként látja a helyzetet és nagy meglepetést keltene Londonban, ha az angol kormány beavatkozásával sikerülne Csehszlovákia ügyét nyugvópontra juttatni.

Hétfőn ül össze a Népszövetség

A megbeszéléseknek legfontosabb célja, hogy fegyverszünetet hozzon létre Spanyolországban

(Páris, május 7.) A Népszövetség tanácsának ülészaka május 9-én kezdődik Genfben. A francia kormány tagjai szombaton délelőtt 11 órakor az Elysee palotában megtárgyalták a Genfben napirenden szereplő kérdéseket. Halifax angol külügyminiszter szombaton este utazik át Párison s rövid időre ki is száll, hogy Bonnet-val tárgyaljon.

A „Daily Express” úgy értesül, hogy a genfi megbeszéléseknek egyik fontos célja az,

hogy kedvező légkört teremtsen a spanyolországi fegyverszünet érdekében. Del Vajo spanyol köztársasági külügyminiszter beszédéből ez alkalommal hiányozni fog az a szokásos rész, hogy a köztársaságiak az utolsó csepp vérig akarnak küzdeni.

Litvinov szombaton reggel elutazott Genfbe. A Népszövetség közgyűlését szeptember 5-re tűzték ki.

Starhemberg Braziliába költözik és egy nagy fegyvergyár vezérigazgatója lesz

(Páris, május 7.) A „Ce Soir” című párisi lap szerint, Starhemberg herceg nem szándékszik visszatérni Ausztriába. Fritz Mendel, a hirtembergi fegyvergyár volt tulajdonosa, akinek a herceg annakidején tekintélyes fegyverrendelést juttatott, még a rezsimváltás előtt likvidálta ausztriai vállalatát és másfél évvel ezelőtt kivándorolt Braziliába, ahol több fegyvergyárat

alapított. Mandel most visszatért Európába és régi barátjának, Starhembergnek felajánlotta braziliai vállalatát vezérigazgatói állását. A herceg az ajánlatot elfogadta és feleségével, Nóra Gregorral és kis gyermekével rövidesen Braziliába utazik Svájcából. Nóra Gregor férje elhelyezkedése kedvéért lemondott művészi pályájáról.

A prágai rendőrség lefoglalta a prágai kommunista központ székházát

(London, május 7.) Az „Evening Standard” című angol lap jelentése szerint a prágai rendőrség szombaton lefoglalta a prágai nemzetközi kommunista központ székházát. A rendőrség a lengyel külügyminisztérium átiratára zárta le a kommunista központot, mert megállapította, hogy a Lengyelországban, Romá-

niában, Magyarországon, Jugoszláviában és Németországban folyó rendszeres kommunista propagandát innen irányították. A lengyel rendőrség hónapok óta figyelte a központ működését és megállapította, hogy a fenti államokban felhasznált propaganda-anyag nagy része innen került ki.

Száztagu ceglédi küldöttség Darányi magyar miniszterelnöknél

(Budapest, május 7.) Cegléd város száztagú küldöttsége kereste fel szombaton délután Darányi magyar miniszterelnököt. Sárkány Gyula ceglédi polgármester mondtatta az üdvözlő beszédet és köszönetet mon-

dott a parlamentbe beterjesztett három fontos törvényjavaslatért. Darányi válaszában megemlítette, hogy Magyarország a béke ápolása és fenntartása mellett van, a béke fenntartásához azonban erős hadseregnek van szüksége. Erre irányul a magyar kormány minden törekvése és ezzel szemben minden egyebet mellőzni kell. A felforgató törekvések Magyarországon nem fognak érvénye-

sülni, mert a magyar nemzetben van erő, hogy kilökje magából az önérdékből politizálókat.

Hitler meghívta az olasz királyi párt Berlinbe

(Róma, május 7.) A Havas-ügynökség közlése szerint Hitler kancellár, mint a német birodalom feje, meghívta az olasz királyi párt németországi hivatalos látogatásra. A meghívást a királyi pár elfogadta. A királyi pár a jövő év folyamán látogat el Németországba.

(Róma, május 7.) Hitler kancellár szombaton délelőtt ismét meglátogatta a Pantheon, az Augustus emlékkiállítás, Kisebretében Colonna herceg és Bottai miniszter voltak.

(Róma, május 7.) A Hitler kancellár olaszországi látogatása alkalmával tervezett szombati nagy hadgyakorlatot, amelyben a szárazföldi és légi haderő együttműködését mutatják volna be, megzavarta a Rómában hajnal óta hulló hatalmas eső. Hitler kancellár szombat délelőttjét az olasz főváros nevezetességeinek megtekintésére használta fel. egyelőre még nem állapították meg a bemutató katonai gyakorlat időpontját.

Kormányváltás Belgiumban

(Brüsszel, május 7.) A belga fővárosban csak most vált ismeretessé, hogy a kormány katolikuspárti miniszterei benyújtották lemondásukat, de a miniszterelnök kérte, hogy elhatározásukkal várják meg a képviselőházi vita végét. Lipót belga király utazásáról még nem tért vissza a fővárosba. Spaak külügyminiszter a belpolitikai nehézségek miatt egyelőre elhalasztotta genfi útját.

Huszévi kényszermunkára ítélt az aradi esküdtszék egy gyilkos folyamort

(Arad, május 7.) Bartoság János negyvenhároméves turnai folyamort rablógyilkosság vádjával állott szombaton az aradi esküdtszék elé. Bartoság 1937. október 16-án meggyilkolta és kirabolta Megyeri Mátyás hetvenegyéves községi gazdálkodót. Bartoság azzal az ürüggyel állított be Megyerihez, hogy kisebb kölcsönt kér tőle, s mikor az idős ember a szekrényhez lépett, kabátja alól vaskorongot rántott elő és leütötte. A lakásban mindössze ötszázharminchélt lejt talált. A hatóságok előbb azt hitték, hogy Megyeri szerencsétlenségnek esett áldozatul, később azonban nyomára akadtak a gyilkosnak és Bartoság mindent beismer. Az esküdtszék előtt azzal védekezett, hogy valóban csak kölcsönt akart kérni, de részeg volt, Megyeri gunyolódott vele s ezért ütötte le. Az esküdtszék a gyilkos folyamort huszévi kényszermunkára ítélte.

LEGUJABB SPORTHIREK

1:1-re áll az angol-román DC mérkőzés az első nap után

LONDON: Szombaton kezdődött meg az angol fővárosban az Anglia-Romania Davis Cup mérkőzés. Az első napon kitűnően szerepeltek a román játékosok: 1:1 arányban végeztek. Capalulis 6:3, 3:6, 6:2, 8:6 arányban győzött Jones. Shays angol 6:3, 6:2, 6:2 arányban Schmidt ellen. Hétfőn a párost, kedden a további két egyest játszik le.

A bucuresti mérkőzés rádióközvetítése vasárnap délután fél hat órakor kezdődik és háromnegyed hét előtt öt perccel ér véget. Az első félidő utolsó tizenöt percét és a második félidőt közvetítik.

Május 29-ikén kezdődik a minősítő körmérkőzés.

Újpest-Budafok 1:0 (0:0). A szombati mérkőzés a Magyar Nemzeti bajnokságban. Az egyetlen gólt Vince lőtte.

Magyarország-Csehszlovákia 3:0. A modenai hölgyteniszversenyen a női párost is megnyerték a magyar hölgyek: Paksyné, Schréderne-Straubova, Nechil 6:2, 7:5. Olaszország-Dánia 3:0. A pontverseny: 1.-2. Magyarország és Olaszország 6-6 pont, 3.-4. Csehszlovákia és Dánia 0-0 pont.

David megbetegedett — erősen meghűlt — helyette Iordachescu a válogatott kapusa a jugoszlávok ellen.